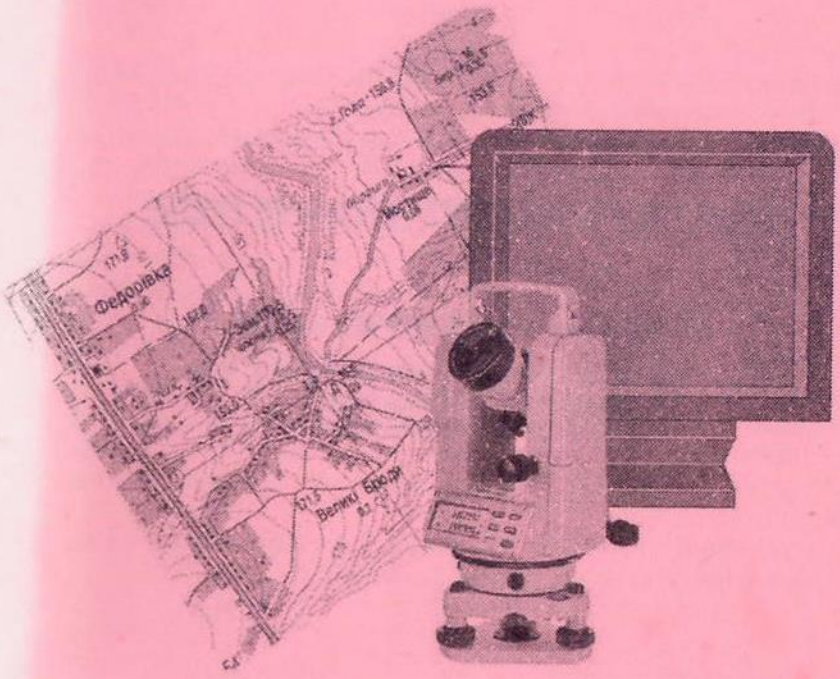
ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ



зі спеціальності

"Землевпорядкування"

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР АГРАРНОЇ ОСВІТИ

ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДЛЯ АГРАРНИХ ВНЗ І–ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.08010102
"ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ"**

2010

УДК 528.4

Укладачі: Суботський В.П., Одарюк Т.С. – викладачі Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії;
Куліковський Б.Б., керівник відділу НМЦ аграрної освіти;
Кочеригін Л.Ю., викладач-методист ВП НУБіП України "Боярський коледж екології і природних ресурсів"

Рецензенти: Басенюк Т.І., викладач Володимир-Волинського сільськогосподарського технікуму;
Сидорко Н.Я – викладач-методист, завідуюча відділенням "Землевпорядкування" ВП НУБіП України "Боярський коледж екології і природних ресурсів".

Методичні рекомендації пропонуються студентам навчальних закладів I та II рівня акредитації. Дані методичні поради щодо розробки дипломних проектів з різних тем відповідно до своїх регіонів. Детально висвітлені питання щодо оформлення згідно із стандартами текстової та графічної частин дипломного проекту, розроблений орієнтовний перелік тем для дипломного проектування. З кожної конкретної теми розкритий зміст та порядок розробки проекту.

За рішенням циклової комісії можуть бути запропоновані і інші теми дипломних проектів з урахуванням регіональних умов.

ВСТУП

Дипломне проектування – це завершальна стадія всього процесу навчання студентів, під час якого вони одержують можливість систематизувати знання і практичні уміння з профілюючих дисциплін та закріпити їх шляхом розробки дипломного проекту за фахом.

Дипломні проекти розробляються згідно із завданням і в терміни, передбачені графіком навчального процесу та складаються з двох частин: текстової та графічної.

У текстову частину входять: завдання на дипломне проектування, індивідуальний графік виконання дипломного проекту, вступ, природно-економічна характеристика об'єкта дипломного проектування, розрахункова частина проекту, опис технологічного процесу виконання окремих стадій землевпорядних робіт, техніка безпеки при виконанні польових і камеральних робіт, висновок, список використаної літератури та технічна документація у вигляді таблиць, актів, протоколів, висновків, рішень, схем тощо. Загальний об'єм пояснювальної записки становить 50–70 сторінок рукописного тексту або 40–60 сторінок друкованого тексту.

Графічна частина дипломного проекту повинна включати від 2 до 5 креслень і схем залежно від теми, які повинні бути викреслені згідно із стандартами і оформлені у відповідних кольорах.

Після завершення переддипломної практики протягом часу, передбаченого навчальним планом, студенти готуються до захисту дипломного проекту. Керівники дипломного проектування призначаються заздалегідь перед початком виробничої технологічної практики. Завдання на дипломне проектування видається студенту перед переддипломною практикою, при цьому враховуються побажання студента та практичні навички, одержані ним під час технологічної практики.

Закріплення керівників та тем дипломних проектів за студентами відбувається наказом по навчальному закладу. Під час переддипломної практики студенту дозволяється змінити тему дипломного проекту, але тільки за погодженням з керівником.

Основним завданням керівника є розробка завдання на дипломне проектування, складання разом із студентом індивідуального графіка виконання проекту, підбір спеціальної літератури та надання консультацій з питань порядку і послідовності виконання проекту, змісту і оформлення окремих документів і креслень, аналізу варіантів та здійснення постійного контролю і спостереження за роботою дипломників. За керівником дипломного проектування закріплюється не більше восьми дипломників.

Під час дипломного проектування складається розклад консультацій із розрахунку не менше двох годин на одного дипломника в тиждень.

Циклова комісія організовує контроль виконання дипломних проектів шляхом перегляду дипломних проектів. Дипломники звітуються перед цикловою комісією про стан виконання дипломного проекту та дотримання затвердженого графіка. Дипломники зобов'язані дотримуватись трудової дисципліни, проявляти самостійність та ініціативу в розробці проекту та виконувати вимоги і вказівки керівника. Для роботи над проектом кожному дипломнику надається робоче місце в спеціальній аудиторії, яке повинне бути добре освітлене і оснащене стандартами і еталонами та зразками оформлення проектів, наявністю креслярських, копіювальних та обчислювальних приладів, довідковою літературою.

Дипломник щодня відмічає в графіку фактичне виконання робіт. По завершенню дипломного проектування проект переплітається, нумерується і представляється керівнику для написання відгуку про дипломний проект. Керівник дає відгук і передає проект в навчальну

частину для контролю та рецензії. Дипломні проекти рецензують досвідчені фахівці, які працюють в структурі землевпорядної служби або землевпорядного виробництва. Допускається рецензування дипломних проектів пенсіонерами (інженерами-землевпорядниками) та викладачами спеціальних дисциплін, які не є керівниками і консультантами цих проектів.

Рецензенти призначаються наказом по навчальному закладу. Рецензент перевіряє дипломний проект і дає письмову рецензію, в якій відмічає відповідність дипломного проекту завданню; дає характеристику стану використання в проекті сучасних досягнень науки і передового досвіду, оцінює проектні рішення, якість виконання графічних документів та пояснювальної записки, відмічає позитивні сторони проекту і його недоліки, дає загальну оцінку проекту і рекомендує присвоєння автору кваліфікації техніка-землевпорядника.

Дипломник знайомиться із змістом рецензії не пізніше ніж за один день до захисту проекту. Після рецензії зміни в проект вносити забороняється, а на захисті дипломного проекту дипломник дає пояснення на всі зауваження рецензента. Одержавши позитивну рецензію на дипломний проект, завідувач відділення включає дипломника в наказ про допуск до захисту. Захист дипломного проекту відбувається у відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії, куди подається дипломний проект, відгук керівника, рецензія та виписка із зведеної відомості успішності згідно з навчальним планом.

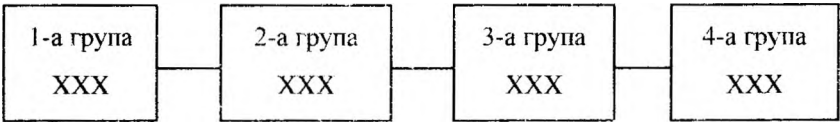
Державна екзаменаційна комісія заслуховує коротку доповідь дипломника про зміст і прийняті рішення проекту та відповіді на зауваження рецензента. Члени ДЕК можуть задавати запитання, які відносяться до проекту. Керівник дипломного проектування зобов'язаний бути присутнім на захисті і оголошує свій відгук про проект.

Рішення про оцінку захисту дипломного проекту і присвоєння його автору кваліфікації техніка-землевпорядника Державна екзаменаційна комісія приймає на закритому засіданні більшістю голосів. При рівності голосів членів комісії, голос голови ДЕК є вирішальним. При оцінці якості захисту дипломного проекту враховують якість проекту, зміст доповіді і відповіді на запитання, стан успішності за час навчання та оцінку рецензента та керівника.

2. Оформлення текстової частини дипломного проекту

Дипломний проект складається із текстової і графічної частин, які об'єднуються в одну справу і мають єдину наскрізну нумерацію. При переплетенні дипломного проекту для креслень передбачаються конверти за розміром формату А-4, які вкладають в них після проведення захисту.

Кожному звітному матеріалу присвоюється шифр, який має наступну структуру:



36ДП.5.08010102.012.ПЗ

Перша група – це код дисципліни, яка вивчається, тобто її код за навчальним планом даної спеціальності та скорочений запис слів "дипломний проект" (ДП).

Друга група – код спеціальності:

5.08010102 – "Землевпорядкування";

Третя група – реєстраційний номер матеріалу (визначається відповідно до наказу про затвердження тем дипломних проектів);

Четверта група – скорочений запис слів, пояснювальна записка (ПЗ). На аркушах графічної частини – скорочений запис слів "графічна частина" (ГЧ).

Або дипломний проект може шифруватися так:

5.08010102 24 01 42-3 ДП

де **5.08010102** – номер спеціальності;

24 – номер дисципліни за навчальним планом;

01 – номер студента за списком у журналі;

42-3 – назва навчальної групи студента;

ДП – назва роботи (дипломний проект).

Примітка. *Структура шифру визначається і приймається кожним навчальним закладом і тому заповнюється відповідно до прийнятого стандарту.*

На першу сторінку дипломного проекту наклеюється етикетка розміром 100×160 мм (додаток 1), на якій пишеться назва документа (дипломний проект). Нижче пишеться шифр, а ще нижче прізвище, ім'я і по батькові студента та рік виконання. Якщо папка біла, то етикетку не роблять, а всі необхідні дані пишуть безпосередньо на папці.

Другою сторінкою дипломного проекту є титульний аркуш, на якому зверху пишеться назва міністерства (вищого навчального закладу), назва навчального закладу (додаток 2). Нижче справа пишеться гриф про допуск до захисту проекту. Назва теми проекту пишеться великим розміром шрифту. Нижче пишеться назва документу (пояснювальна записка) і його шифр, а ще нижче в правій частині прізвище дипломника, керівника, нормоконтролю та рецензента. Внизу посередині пишеться рік виконання проекту. Нижче, біля прізвища дипломника, керівника, нормоконтролю та рецензента пишеться дата підпису проекту.

На третій сторінці проекту заповнюють завдання на дипломне проектування, що підписується керівником проекту та затверджується завідуючим відділенням (додаток 3).

На четвертій сторінці проекту роблять зміст, в якому дається перелік розділів пояснювальної записки, назву технічної документації та графічних документів і їх сторінки (додаток 4). Зверху аркуша пишеться слово "зміст" розміром шрифту 7 мм. Внизу аркуша робиться штамп розміром 40×185 мм, в якому в лівих графах вказуються прізвища дипломника, керівника, нормоконтролю та особи, яка здійснює рецензію дипломного проекту, а також дата підписів. Зверху штампа пишуть шифр, внизу – тему дипломного проекту, а справа – стадію, аркуш і аркушів всього та назву навчального закладу.

Пояснювальна записка пишеться рукописно синім або чорним кольором, відповідно до стандартів навчального закладу, на папері формату А-4 (297×210 мм). При наявності рукописного чорновика студент має право представити пояснювальну записку у друкованому варіанті. На кожному аркуші пояснювальної записки робиться рамка чорного кольору та штамп розміром 15×185 мм. Рамка робиться на відстані від країв аркуша: зліва – 20 мм, і по 5 мм з інших сторін. У штампі пишуть прізвище дипломника та керівника проекту, шифр дипломного проекту та номер сторінки. Заголовки розділів, вступ, висновок та список використаної літератури пишуть нахиленим (прямим), відповідно до стандартів навчального закладу, шрифтом

розміром 7 мм або друкованим – шрифтом "Tame New Roman" розміром № 22 (додаток 5).

Розділи нумерують арабськими цифрами. Слово "розділ" не пишеться. Вступ і висновок не нумеруються.

Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу, а пункти – в межах кожного підрозділу.

Наприклад: підрозділи – 1.1; 1.2; 1.3 і т.д.

пункти – 1.1.1; 1.1.2; 1.1.3 і т.д.

Для рукописного виконання розмір шрифту беруть: для підрозділів – 5 мм, для пунктів – 3,5 мм.

Для машинописного стилю: для підрозділів – "Tame New Roman" розміром № 22, для пунктів – "Tame New Roman" розміром № 18 (додаток 5).

Перенос слів у заголовках не дозволяється. Заголовки розміщують симетрично відносно рамки. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Відстань від рамки до тексту становить:

на початку рядка – 5 мм, в кінці рядка – 3 мм;

від верхньої рамки до тексту – 10 мм.

Відстань між заголовком і наступним текстом дорівнює 16 мм, тобто два інтервали трафарету. Кожен рядок пишеться через 8 мм. Відстань між текстом і наступним підзаголовком або пунктом дорівнює теж 16 мм (додаток 5).

Кожен розділ пояснювальної записки починається з нової сторінки, а підрозділ або пункт пишуться через 16 мм нижче тексту. Якщо після тексту залишається до штампу менше 60 мм, то наступний підрозділ або пункт починається з нового аркуша.

Описки, помилки в тексті дозволяється виправляти коректором або підчищати лезом. Помилки і сліди не повністю виправленого тексту не допускаються.

Рисунки, схеми нумеруються арабськими цифрами, назва їх пишеться внизу.

Формули нумеруються і повторно не пишуться, а робиться посилання на їх номер.

Таблиці відокремлюються лише верхньою лінією, над якою пишеться номер і назва таблиці. Якщо в тексті лише одна таблиця, то номер її не ставиться. Якщо в пояснювальній записці є таблиці і додатки з технічною документацією, то в тексті обов'язково повинні бути посилання на них. Ставити лапки або крапки замість цифр, знаків та слів, що повторюються, не допускається. Цифри в таблиці пишуть одна під одною за класами, тобто одиниці під одиницями, десятки під

десятками, сотні під сотнями і т.д.

Текст пояснювальної записки повинен бути чітким, термінологія повинна бути єдиною і відповідною стандартам.

Назва одиниць величин (гектари, метри тощо) в тексті скорочувати без цифр не допускається за винятком таблиць. Скорочення слів в тексті не дозволяється, крім випадків, передбачених стандартами, а саме: посилання на формули, сторінки, таблиці, рисунки (див. ст. 19), (див. таб. 5), (див. рис. 3) і т.д.

У кінці пояснювальної записки подається список використаної літератури. Література пишеться в алфавітному порядку: автор, назва підручника, рік видання.

Нормативна, інструктивна та довідкова література пишеться нижче основної в порядку посилання на неї.

Після пояснювальної записки прикладається текстова технічна документація: завдання на дипломне проектування, індивідуальний графік виконання дипломного проекту, вихідна інформація для розробки проекту, клопотання, журнали польових вимірювань, розрахункові відомості, акти встановлення меж, висновки погодження проекту, рішення, схеми тощо. Технічна і розрахункова документація виконується на бланках встановленого зразка. Рамки і штампи на них не робляться. Технічна документація, що робиться в копії, виконується вручну або друкованим способом. Зверху документа пишеться слово "копія", а внизу слова "з оригіналом вірно" і прізвище дипломника.

Копії документів, виготовлені на ксероксі, підшивати в дипломний проект не дозволяється.

Примітка. *Вимоги до оформлення пояснювальної записки виконуються відповідно до прийнятих положень і стандартів, які затверджені і діють у навчальному закладі.*

3. Оформлення графічної документації

Графічна документація залежно від тематики поділяється на основну і допоміжну. До основної графічної документації відносяться: плани-оригінали, проектні плани, кадастрові плани, топографічні плани, плани меж земельних ділянок, фотоплани тощо. Основна графічна документація виготовляється вручну або на комп'ютері.

Допоміжною графічною документацією можуть бути: викопіровки з планового матеріалу, ґрунтові карти, варіанти ескізного проектування, креслення перенесення проектів в натуру, схематичні креслення тощо.

Допоміжні креслення дозволяється виготовляти за допомогою копіювання на ксероксі з подальшим дооформленням їх у кольорах, умовних знаках тощо.

Всі графічні документи виготовляють на креслярському папері таких форматів:

А0 – 1189×841 мм
А1 – 594×841 мм
А2 – 594×420 мм
А3 – 297×420 мм
А4 – 297×210 мм

На кожному аркуші графічного документа робиться рамка і штамп встановленого зразка. Рамка робиться в дві лінії, між якими: зверху, справа і знизу – 5 мм, а зліва – 20 мм. Зовнішня лінія рамки викреслюється товщиною 0,3 мм, а внутрішня – 0,6–0,7 мм.

Штамп роблять розміром 55×185 мм. Зовнішня лінія штампа викреслюється лінією товщиною 0,6–0,7 мм, а всі інші лінії – товщиною 0,2 мм.

У штампі пишуть посади, прізвища, підписи службових осіб, дату підпису, шифр дипломного проекту, адресу об'єкта дипломного проекту, тему проекту, назву графічного документа, стадію, аркуш, кількість аркушів та назву навчального закладу.

Якщо креслення робиться на декількох аркушах, то на кожному аркуші робиться схема розміщення аркушів з відповідними позначками.

На планах-оригіналах потрібно дотримуватися наступних правил викреслювання:

- зовнішні межі землекористувань і землеволодінь та межі населених пунктів викреслюються лінією товщиною 0,4 мм;
- межові знаки на планах викреслюються кронциркулем у

вигляді кола з діаметром 1,0 мм;

- дороги 1, 2, 3, 4, 5 категорій викреслюються у вигляді двох ліній в масштабі плану товщиною 0,2 мм;

- польові шляхи викреслюють суцільною і пунктирною лініями, між якими відстань – 0,5 мм, товщина ліній – 0,2 мм, довжина штрихів – 4 мм, відстань між штрихами – 1 мм;

- межі природних угідь: ріллі, сінокосів, пасовищ, лісів, чагарників, боліт викреслюють точковим пунктиром з діаметром точок 0,2 мм, відстань між точками – 1 мм;

- гідрографія (річки, озера, ставки, канали, водні джерела) викреслюються зеленим кольором;

- елементи рельєфу (горизонталі, яри, промоїни) викреслюють коричневим кольором;

- умовні знаки лісу і лісосмуг креслять кронциркулем у вигляді кіл діаметром 1,1 мм, ліс – хаотично, а лісосмуги – через 8 мм;

- умовні знаки садів креслять кронциркулем у вигляді кіл діаметром 0,6 мм по заготовленій квадратній сітці розміром 6–8 мм;

- умовні знаки сінокосів і пасовищ викреслюють по квадратній сітці 5×5 мм, а на великих контурах дозволяється збільшувати сітку у два рази;

- у кожному контурі пишеться площа (розмір 2–3 мм), а площі лінійних контурів (лісосмуги, дороги, канали) пишуть у вигляді дробу: у чисельнику – ширина в метрах, у знаменнику – площа в гектарах;

- по окружній межі пишуть довжини ліній, літери суміжності і роблять відбивку меж смугою 2–3 мм;

- координатна сітка викреслюється синім кольором товщиною 0,1 мм, а на топографічних планах викреслюють самі перехрестя довжиною 3 мм;

- за межами плану роблять ситуаційний план і роблять експлікацію, пишуть масштаб, опис меж, гриф, погодження тощо (див. ГОСТ 2.301-68 та діючі умовні знаки для конкретного масштабу).

При оформленні проектного плану організації території дотримуються правил, наведених вище, та наступних додаткових:

- проектні межі відтіняють кольоровими лініями товщиною 0,5 мм;

- поля польових сівозмін – червоний колір;

- поля кормових сівозмін – синій колір;

- поля ґрунтозахисних сівозмін – жовтий колір;

- поля спеціальних сівозмін – червоний колір;

- ділянки сінокосозмін – коричневий колір;

- гуртові ділянки пасовищ – жовтий колір;
- ділянки черговості випасання худоби – червоний колір.

У кожній проектній ділянці пишеться у вигляді дробу номер римським числом у чисельнику, а в знаменнику – арабськими числами площа.

Кожна проектна ділянка люмінується водяними фарбами, а саме:

- польова сівозміна – охра червона;
- кормова сівозміна – так само як і польова, але тон у два рази сильніший;
- овочева сівозміна – світло-зеленою фарбою під колір капустяного листа;
- грунтозахисна сівозміна – охрою жовтою;
- сади – жовтою лимонною;
- виноградники – сумішшю фарб: зелена + блакитна + чорна;
- сінокоси – жовто-зеленою;
- пасовище – сумішшю фарб: чорна + блакитна + жовта;
- ліси – ізумрудно-зеленою;
- чагарники – так само як і ліси, але тон слабший;
- болото – блакитною;
- водоймище – сумішшю фарб: блакитна + жовта;
- населені пункти – сумішшю фарб: зелена + блакитна, або зеленою тушшю;
- господарські двори, дороги, скотопрогони – коричневою;
- піски – помаранчевою;
- солонці – фіолетовою (див. ГОСТ 2.301-68 та діючі умовні знаки для конкретного масштабу).

Примітка. *Вимоги до оформлення графічних матеріалів виконуються відповідно до нижченаведених положень і стандартів, які затверджені і діють у навчальному закладі:*

1. *Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти України від 02.06.1993 р. № 161.*

2. *Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93.*

3. *Нормативно-технічна документація:*

- *міжнародні стандарти (ГОСТ);*
- *державні стандарти України (ДСТУ180);*

- галузеві стандарти (ГСТ) або відомчі нормативні документи (ВИД);

- методичні рекомендації щодо методичного забезпечення підготовки курсових і дипломних проектів (робіт) для всіх спеціальностей аграрних вищих навчальних закладів І–ІІ рівнів акредитації;

- стандарт підприємства (СТП) або стандарт навчального закладу.

Рекомендації щодо виправлення креслень

Під час виконання креслярських робіт потрібно слідкувати, щоб всі лінії на кресленні були однакові і їх товщина відповідала стандартам.

Умовні знаки повинні відповідати розмірам, установленим для відповідного масштабу.

Підписи на кресленні виконуються шрифтами паралельно до рамки.

Скорочення слів робиться згідно з стандартами. Кольори для ілюмінування і відтінки меж підбираються згідно з галузевими стандартами. Якщо креслення виконуються погано, не дотримуються стандарти, шрифти і умовні знаки, то таку роботу виправити неможливо. Така робота не зараховується і виконується заново. На якісно виконаному кресленні можуть зустрічатися помилки, які необхідно виправити.

Нижче подано декілька порад щодо виправлення креслень.

Щоб стерти лінію на папері, зроблену олівцем, використовують гумки трьох типів: м'які – для стирання тонких, легких ліній; гумки середньої твердості – для зняття ліній, проведених олівцем з натиском; гумки тверді (скляні) – для зняття ліній, обведених тушшю. Але краще використовувати для зняття туші з креслення лезо для бриття, яким знімається тонкий шар паперу разом з тушшю. Лезо потрібно тримати пальцями руки у вигляді жолобка, зігнувши його.

Креслення виконують на креслярському папері відповідного формату.

До початку креслення необхідно визначити якісний бік аркуша паперу.

Часто студенти згортають креслення в рулон. Щоб випрямити такий аркуш, потрібно його згорнути в рулон у протилежному напрямі. Якщо це не допомагає, то кладуть аркуш паперу на край

креслярської дошки або столу і розгладжують його спочатку по одній діагоналі, а потім по іншій.

Якщо аркуш паперу дуже зім'ятий, то його змочують водою і розгладжують гарячою праскою. Але виправити креслення в таких випадках вдасться не завжди.

Чорнильні плями з креслення видаляються розчином лимонної кислоти, яка не діє на туш. Отвори, що утворюються на папері від проколу циркуля або інших механічних дій, заповнюють дрібним паперовим пилом, змішаним із слабким розчином клею. Після висихання виправлене місце потрібно розгладити. Паперовий пил можна настругати ножем, скальпелем або лезом.

Масляні плями змочують з іншого боку креслення сумішшю бензину з паленою магнезією. Палена магнезія може продаватись у аптеках.

Якщо креслення буде ілюмінуватись, то до початку його креслення потрібно додати в туш декілька кристалів двохромовокислого калію (хромпіка) або квасців. Тоді туш не буде змиватись водою під час ілюмінування. Якщо при ілюмінуванні або тонуванні креслення потрібно залишити нефарбовані ділянки, наприклад, білі літери тощо, то їх покривають гумовим клеєм. Після ілюмінування гумовий клей змивається чистим бензином.

Після ілюмінування планів можна допустити помилки: фарба може вийти за межі контуру, не підійшов тон кольору до еталону, помилково зафарбовано контур іншим кольором, утворилась темна або світла пляма тощо. Такі помилки не важко виправити. Якщо фарба вийшла за межі контуру, треба промокнути ту ділянку і дати висохнути, а потім підрізати бритвою або витерти твердою гумкою помилково пофарбовані місця. Якщо контур неправильно зафарбовано по тону, то після підсихання повторюють ілюмінування ще раз, але слабшим розчином фарби. Якщо одержано тон більш сильний, ніж потрібно, то, не даючи фарбі висохнути, контур потрібно промокнути і змочити чистою водою за допомогою щіточки, після чого знову промокнути і просушити креслення, а потім заново зафарбувати контур.

Якщо, наприклад, контур сіножаті помилково ілюміновано кольором лісу або чагарнику, то цю помилку легко виправити повторним ілюмінуванням жовтим або жовто-зеленим кольором.

Якщо ж контур покрито зовсім протилежним кольором, то після підсихання весь контур підчищають підрізанням або витиранням гумкою. У таких випадках вирізане місце треба змочити галуном і

після висихання ілюмінувати своїм кольором.

Якщо на контурі утворилась темна пляма, то після висихання її обережно витирають гумкою через віконце, зроблене на окремому аркуші, а потім повторно ілюмінують весь контур слабким розчином того ж кольору. А якщо утворилась світла пляма, контур покривають слабким розчином тієї ж фарби і поки фарба не підсохне, кінчиком щіточки, змоченим у розчині фарби, торкаються до плями. Після висихання контуру доцільно ще раз покрити його слабким розчином тієї ж фарби.

4. Перелік орієнтовних тем дипломного проектування

1. Тема 1. Великомасштабне топографічне знімання.
2. Тема 2.Теодолітне знімання земельної ділянки.
3. Тема 3. Планова прив'язка аерознімків.
4. Тема 4. Сільськогосподарське дешифрування аерознімків.
5. Тема 5. Облік земель району.
6. Тема 6. Облік земель території сільської ради.
7. Тема 7. Розробка проекту із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку.
8. Тема 8. Розробка проекту землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів.
9. Тема 9. Розробка проекту землеустрою щодо забезпечення еколого-економічного обґрунтування угідь та впорядкування сівозміни.
10. Тема 10. Розробка проекту із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).
11. Тема 11. Розробка проекту із землеустрою щодо вилучення (викупу і відведення) земель для державних та громадських потреб.
12. Тема 12. Розробка технічної документації щодо інвентаризації земель.
13. Тема 13. Розробка проекту щодо перенесення в натуру земельних часток (паїв).
14. Тема 14. Розробка технічної документації щодо грошової оцінки земель населеного пункту.
15. Тема 15. Розробка проекту із землеустрою щодо надання земельних ділянок у власність для будівництва і обслуговування жилих будівель і споруд.

Примітка: навчальні заклади за рішенням циклової комісії можуть рекомендувати і інші теми дипломних проектів відповідно свого регіону.

5. Дипломне проектування

Тема 1. Великомасштабне топографічне знімання

Під час дипломного проектування студент повинен вивчити вихідні дані для розробки проекту, систематизувати зібраний матеріал, оформити польові журнали і абриси, провести обробку та урівноваження планового та висотного обґрунтування, провести накладку плану і рисовку рельєфу, викреслити топографічний план та написати пояснювальну записку.

Всі вихідні дані і матеріали студент збирає на виробничій переддипломній практиці згідно із завданням на дипломне проектування.

Вихідні дані включають такі документи:

- технічне завдання на виконання роботи;
- викопіровка об'єкта топографічного знімання;
- польові журнали: вимірювання кутів і ліній, технічного нівелювання, топографічного знімання;
- абриси;
- робочі схеми;
- відомості урівноваження теодолітних і нівелірних ходів;
- копія топографічного плану;
- інформація про проходження підземних комунікацій;
- схема прив'язки до реперів.

Структура пояснювальної записки така.

Вступ. У вступі коротко описують значення і роль геодезичних робіт при проектуванні і будівництві сільськогосподарських об'єктів, інженерної інфраструктури, організації протиерозійних заходів, меліорації тощо; описують значення землі та її раціональне використання, який об'єм геодезичних робіт планується виконати та мета дипломного проектування.

Розділ 1. Природно-економічна характеристика об'єкта.

У цьому розділі потрібно висвітити місцезнаходження об'єкта, його структурну характеристику, виробничу діяльність, транспортні зв'язки, на яких грунтах розміщений об'єкт, рельєф, рослинність, водні джерела, клімат, пануючі вітри тощо.

Розділ 2. Підготовчі роботи.

Тут описують зміст технічного завдання на виконання геодезичних робіт, визначають об'єми польових і камеральних робіт, місцезнаходження реперів та пунктів полігонометрії, підбирають і перевіряють геодезичні прилади, беруть польові журнали, викопіровки, необхідний інвентар, формують бригаду та оформляють відрядження для виїзду на

об'єкт.

Розділ 3. Створення знімальної основи.

У цьому розділі студент повинен описати як проводиться рекогносцировка місцевості, закріплення точок на місцевості, прив'язка до державної сітки, прокладання теодолітних і нівелірних ходів, ведення абрисів і журналів та складання робочих схем.

Розділ 4. Зйомка ситуації і рельєфу.

Тут детально описуються такі дії: встановлення приладу над точкою, приведення його в робоче положення, орієнтування, набір пікетів, їх густота, перехід на іншу станцію, ведення журналу та кроки.

Тут важливо дати характеристику способів проведення знімання контурів і пікетів для рисовки рельєфу, прокладання зйомочних ходів.

Розділ 5. Камеральні роботи.

У цьому розділі студент описує:

- обробку польових журналів і їх посторінковий контроль;
- обробку та урівноваження теодолітних ходів;
- складання каталогу координат і висот;
- будову координатної сітки та накладку координат;
- накладку плану;
- інтерполяцію горизонталей;
- викреслювання та оформлення топографічного плану.

Розділ 6. Техніка безпеки при виконанні геодезичних робіт.

Тут студент повинен описати як проводиться інструктаж з техніки безпеки, види інструктажу, ведення журналу. Описує заходи, яких потрібно дотримуватись при переїзді на об'єкт, виконанні польових робіт в полі, на болоті, в лісі, на дорогах, біля водоймищ, ярів тощо; як себе поводити під час дощу, грози, жаркої погоди. Окремим питанням потрібно описати техніку безпеки в камеральних роботах.

Висновок.

У висновку студент описує склад і зміст дипломного проекту, дає характеристику проектним рішенням, як досягнута мета дипломного проектування.

Графічна частина проекту представлена такими кресленнями: викопіровкою із плану землекористування на об'єкт знімання в масштабі 1:10 000, топографічним планом у масштабі 1:500, 1:1000, калькою висот і контурів та схемою планшетів (картограмою геодезичних робіт).

Література: 10, 18, 29, 39, 40, 50, 52, 53, 58, 67

Тема 2. Теодолітне знімання земельної ділянки

Дипломник повинен зробити робочі схеми прив'язки до державної геодезичної мережі, скласти абрис, оформити польові журнали, провести зрівнювання кутів і приростоκ координат, визначити координати.

На креслярському папері робиться координатна сітка, проводиться накладка координат точок геодезичної основи та наноситься ситуація на план способами, які застосовані при зніманні і зображенні на абрисах. План викреслюється в умовних знаках відповідного масштабу. Загальна площа земельної ділянки визначається аналітичним способом, площі окремих угідь можуть визначатись графічним, механічним способами та палеткою з ув'язкою до загальної площі.

Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є: викопіровка об'єкта знімання, схема планової геодезичної основи, координати прив'язочних пунктів, абриси, польові журнали, відомості зрівнювання кутів і приростків координат, витяг із форми 6-зем, коротка інформація про ґрунти, клімат, рослинність та екологічну характеристику суб'єкта земельної ділянки.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна характеристика об'єкта;
- створення геодезичної основи теодолітного знімання;
- знімання контурів;
- складання і оформлення плану;
- обчислення площ;
- техніка безпеки;
- висновок.

У вступі дипломник коротко описує місцезнаходження земельної ділянки, значення господарської діяльності суб'єкта земельної ділянки, роль землі в його діяльності, значення геодезії, землевпорядкування та кадастру у формуванні земельних відносин. дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Природно-економічна характеристика об'єкта" дається економічна характеристика земельної ділянки, юридичний статус її, склад земельних угідь, ґрунти, клімат, рослинність, рельєф, гідрологія, екологія, пануючі вітри тощо.

У розділі "Створення геодезичної основи теодолітного

знімання" дається характеристика підготовчих робіт, рекогносцировки, прокладання теодолітних ходів, прив'язки ходів та закріплення точок, обробка та зрівнювання теодолітних ходів, обчислення координат.

У розділі "Знімання контурів" дається характеристика способів знімання контурів: кутомірних, перпендикулярів, кутових і лінійних засічок, обходу контурів, промірів по створу тощо.

У розділі "Складання і оформлення плану" описується технологія складання, викреслювання і оформлення плану.

У розділі "Обчислення площ" дипломник поетапно описує визначення загальної площі за координатами, обчислення площ секцій і контурів, ведення відомостей, урівноваження площ, складання експлікацій та оформлення креслення контурів.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки при переїзді на об'єкт і назад на базу, при польових роботах в різних ситуаціях. Важливо описати застережливі правила вибору точок біля доріг, залізниць, ярів, водоймищ, проведення вимірів на болоті, в лісі тощо. Обов'язково треба описати як проводиться інструктаж з техніки безпеки та оформляється журнал.

У висновку дипломник коротко дає характеристику проекту в розрізі текстової і графічної частин, його об'єм і підсумок про досягнення мети.

Графічна частина проекту представлена такими кресленнями: викопіровка з плану об'єкта знімання, план-оригінал земельної ділянки, креслення контурів. Викопіровка з плану і креслення контурів можуть бути виготовлені шляхом копіювання з відповідним дооформленням. План-оригінал земельної ділянки повинен бути виготовлений за результатами знімання вручну або на комп'ютері за відповідною програмою.

Література:1, 2, 10, 19, 20, 29, 39, 40, 50, 52, 53, 58, 67.

Тема 3. Планова прив'язка аерофотознімків

Дипломник вивчає вихідну інформацію, складає накладний монтаж і проект планової прив'язки аерофотознімків, розробляє схеми геодезичного визначення координат опознаків, урівноважує польові виміри та готує пояснювальну записку.

Вихідна інформація включає в себе:

- технічне завдання на виконання робіт;
- аерофотознімки на конкретний об'єкт;

- копія плану для складання проекту прив'язки;
- каталог координат для прив'язки;
- польові журнали;
- абриси опознаків;
- матеріали урівноваження теодолітних ходів;
- акти здачі опознаків на збереження.

Пояснювальна записка складається із вступу, висновку та шести розділів.

У вступі дипломник коротко описує місцезнаходження об'єкта аерофотозйомки, час проведення аерофотозйомки, масштаб зальоту, наявність існуючого планово-картографічного матеріалу, наявність планової геодезичної основи, роль аерофотозйомки в землеустрої, роль прив'язки для складання фотопланів.

У розділі 1 дипломник дає природно-економічну характеристику об'єкта фотозйомки, описує склад земельних угідь, наявність населених пунктів, підприємств та їх господарську діяльність, клімат, рослинність, ґрунти, рельєф, гідрологію тощо.

У розділі 2 описують підготовчі роботи, де звертають увагу на збирання інформації про існуючу геодезичну мережу, підбір комплекту аерофотознімків, існуючого планово-картографічного матеріалу, комплекти геодезичних приладів, їх перевірку, вивчають технічне завдання, вибирають опознаки з оформленням їх на знімках і на місцевості.

У розділі 3 дипломник розробляє проект прив'язки аерофотознімків. Проект прив'язки складають на копії топографічної карти або плану землекористування з одночасним нанесенням на репродукцію накидного монтажу аерофотознімків. Розробляючи проект, дипломник вирішує якими способами буде здійснена прив'язка: теодолітними ходами, прямою чи оберненою засічкою, тріангуляцією тощо.

У розділі 4 описують польові роботи по прив'язці аерофотознімків. Тут дипломник повинен описати новітні технології із застосуванням сучасної електронно-комп'ютерної техніки і показати технологію кожного виду прив'язки.

У розділі 5 дипломник описує зміст камеральних робіт, які включають перевірку польових журналів, обробку польових вимірювань та їх урівноваження. Окремо описують урівноваження вимірювань, передбачених проектом прив'язки.

У розділі 6 описується техніка безпеки під час виконання польових і камеральних робіт. Тут дипломник описує порядок проведення інструктажу з техніки безпеки, заповнення журналу,

звертає увагу на техніку безпеки при переїздах, прокладанні теодолітних ходів через дороги, залізниці, водні джерела, болота, ліси тощо. Потрібно звернути увагу як вести себе під час грози, в лісі, на болоті. Окремим пунктом описують техніку безпеки і санітарії під час камеральних робіт.

У висновку дипломник дає характеристику дипломного проекту в розділі текстової, розрахункової та графічної частини, вказує їх об'єм в сторінках та підсумки про досягнення мети.

Графічна частина дипломного проекту представлена накидним монтажем, проектом прив'язки опознаків, схеми урівноваження кутів і приростоk координат.

Література: 1, 2, 10, 19, 29-33, 50-53, 57, 58, 67.

Тема 4. Сільськогосподарське дешифрування аерознімків

У дипломному проекті дипломник вирішує такі питання: підготовка аерофотознімків та об'єкт дешифрування, вибір і обґрунтування методів дешифрування, складання плану землекористування або фотоплану, фотосхеми, підготовка пояснювальної записки.

Вихідні матеріали дипломник повинен зібрати під час виробничої практики, беручи участь у польовому дешифруванні аерофотознімків. Для повноцінного дипломного проекту потрібно зібрати такі матеріали:

- аерофотознімки на район (об'єкт) робіт;
- копія топографічної карти або план землекористування на об'єкт дешифрування;
- відомості про фізико-географічні і економічні показники об'єкта дешифрування;
- викопіровка меж землекористування з державного акта;
- відомості про склад землевласників і землекористувачів;
- витяг з форми 6-зем;
- дані про ширину каналів, доріг, лісосмуг, газопроводів;
- інформація про перерозподіл земель в межах сільської ради з викопіровкою земель запасу, резервного фонду тощо;
- інформація про розмежування комунальної і колективної власності в межах населених пунктів.

Зміст пояснювальної записки наступний.

Вступ. У вступі дипломник описує роль і значення аерофотозйомки в землевпорядкуванні, земельному кадастрі, охороні

земель, питання, які вирішуються в проекті, та яка його мета.

Розділ 1. Природно-економічна характеристика об'єкта дешифрування.

Тут дається характеристика об'єкта, його місцезнаходження, наявність суб'єктів землеволодіння, користування і оренди землі, їх виробнича діяльність, інфраструктура, населені пункти, наявні категорії земель, клімат, рослинність, грунти, гідрологія тощо.

Розділ 2. Оцінка якості аерофотознімків.

У цьому розділі дипломник описує загальні вимоги, які ставляться до аерофотознімків і оцінки їх якості.

Розділ 3. Вибір і обґрунтування способів дешифрування.

Тут дипломник аналізує існуючі способи дешифрування, їх переваги, недоліки і умови застосування, обґрунтовує їх вибір і необхідність проведення сільськогосподарського дешифрування.

Розділ 4. Підготовка аерофотознімків до дешифрування.

У цьому розділі дипломник описує підготовку аерофотознімків до дешифрування, яке полягає у виборі головних точок знімків, визначенні подвійного і потрійного перекриття, встановленні меж робочих площ аерофотознімків, визначенні їх площ і категорії складності для оплати праці, виготовлення накидного монтажу знімків, складання маршрутів дешифрування тощо.

Розділ 5. Сільськогосподарське дешифрування аерофотознімків.

Тут дається опис місцевості, складу земельних угідь, дешифрувальних ознак, детальність і точність дешифрування, технологія польового і камерального дешифрування, викреслювання аерофотознімків та перенесення ситуації на фотосхему, контроль і здача матеріалів.

Розділ 6. Техніка безпеки.

У цьому розділі дипломник описує види інструктажу і порядок його проведення, звертається увага на техніку безпеки при польовому дешифруванні, коли приходиться ходити згідно з маршрутами по лісах, болотах, ярах, переходити через водоймище, заходити на подвір'я, де можуть бути собаки. Особлива увага звертається на взуття, одяг дешифрувальника, його особисту гігієну, вміння оцінити обстановку і прийняти рішення під час дощу, грози, сильної спеки, зустрічі з дикими тваринами тощо.

Висновок. У висновку дипломник дає характеристику дипломному проекту в розділі текстової та графічної частин, вказує їх зміст і об'єм та підсумки про досягнення мети дипломного проекту.

Графічна документація дипломного проекту представлена: комплектом віддешифрованих аерофотознімків, репродукцією накидного монтажу, фотосхемою на креслярському папері або картоні, схемою маршрутів.

Література: 10, 17, 29, 30, 32, 33, 50, 57, 58, 67.

Тема 5. Облік земель району

При розробці проекту вивчається і систематизується інформація про земельний фонд району, його категорії, склад землевласників і землекористувачів, структура земельних угідь, стан їх використання, охорони і моніторингу, наносяться всі зміни, що відбулись протягом року, на черговий план та карту землекористування району, та розробляється розрахунково-пояснювальна записка.

Вихідна інформація для розробки дипломного проекту збирається під час виробничої практики в районному відділі земельних ресурсів. Основними документами є такі:

- звіт про наявність та розподіл земель по категоріях, власниках, землекористувачах та угіддях станом на 1 січня останнього року (форма 6-зем, а при наявності зрошувальних або осушувальних земель і форма 6-зем А, форма 6-зем Б);
- звіт про відведення (викуп) земель у районі;
- звіт про землі, що знаходяться у власності (форма 2-зем);
- звіт про державний контроль за використанням земель;
- довідки про зміни площ сільськогосподарських угідь;
- черговий план на одне землекористування;
- карта землекористувань району;
- пояснювальна записка до звіту.

Розрахунково-пояснювальна записка має таку структуру:

Вступ.

Розділ 1. Природно-економічний опис району.

Розділ 2. Земельний фонд району, його структура та використання.

Розділ 3. Облік земель за формою 6-зем.

Розділ 4. Облік земель за формою 2-зем.

Розділ 5. Охорона земель у районі.

Висновок.

У вступі дипломник висвітлює роль землі в різних галузях суспільства, значення кадастру і обліку землі в господарській

діяльності, види, способи і принципи обліку землі, законодавчу базу.

У розділі 1 дається історична характеристика району, населених пунктів, кількість населення, його зайнятість, виробнича діяльність, спеціалізація клімат, рослинність, рельєф, грунти, гідрологія і гідрографія тощо.

У розділі 2 дається повна характеристика земельного фонду району, його категорій, земельних угідь.

У розділі 3 дипломник описує методику обліку за формою 6-зем. Дається характеристика обліку по рядках форми 6-зем і окремо по графах.

У розділі 4 описується методика обліку землі за формою 2-зем, де окремо дається характеристика рядків і граф.

У розділі 5 дипломник дає характеристику стану державного контролю за використанням і охороною земель, стану моніторингу та звітності, наводяться приклади порушень земельного законодавства і вжиті заходи.

У висновку дається характеристика дипломного проекту, його зміст і об'єм у сторінках, значення його у формуванні професійних здібностей дипломника.

Технічна документація у вигляді форм звітності надається в копії, дозволяється їх зменшення в два рази.

Графічна частина проекту представлена черговим планом на одне із землекористувань району та картою землекористувань району.

Черговий план дозволяється виконати у вигляді копії, але всі зміни, що відбулись у землекористуванні, наносяться вручну і відповідно оформляються.

Карта землекористувань району виконується дипломником вручну або на комп'ютері за допомогою відповідних програм.

Література: 1, 2, 5, 6, 9, 15, 17, 24, 25, 35, 37, 38, 48, 59, 60, 62, 68.

Тема 6. Облік земель території сільської ради

Тут дипломник вивчає і систематизує інформацію про земельний фонд сільської ради, його склад, структуру земельних угідь, використання земель та їх охорону, розробляє форми 6-зем, 2-зем, 5-зем, виготовляє кадастровий план та пише пояснювальну записку.

Вихідною інформацією для дипломного проекту є звіт про використання земель за формами 6-зем, 2-зем. При наявності

зрошувальних або осушувальних земель використовується форма 6-зем А або форма 6-зем Б. Збирається інформація про історичні та природо-економічні показники на територію сільської ради, дані про перерозподіл земель, роздержавлення та приватизацію земель.

Пояснювальна записка дипломного проекту має таку структуру:

Вступ.

Розділ 1. Природно-економічна характеристика території сільської ради.

Розділ 2. Характеристика земельного фонду, його структура та використання.

Розділ 3. Облік земель по формі 6-зем.

Розділ 4. Облік земель по формі 2-зем.

Розділ 5. Охорона земель.

Розділ 6. Обов'язки землевпорядника сільської ради.

Висновок.

У вступі дипломник висвітлює роль землі в сільськогосподарському виробництві, значення обліку для раціонального використання землі, води, способи і принципи обліку землі, законодавчу базу.

У розділі 1 дипломник дає історичну характеристику населеного пункту, сільської ради, суб'єктів господарювання, клімату, рослинності, грунтів, рельєфу, гідрології і гідрографії.

У розділі 2 дається характеристика земельного фонду території сільської ради, перерозподіл земельного фонду, характеристика земельних категорій, роздержавлення і приватизація земель, грошова оцінка земель.

У розділі 3 дається характеристика обліку земель за формою 6-зем, окремо по рядках і графах.

У розділі 4 дається характеристика обліку земель за формою 2-зем, окремо по рядках і графах.

У розділі 5 дипломник описує порядок проведення контролю за охороною земель, проведення звітності, наводяться приклади порушення земельного законодавства і вжиті заходи.

У розділі 6 дається характеристика прав і обов'язків землевпорядника сільської ради.

У висновку дається характеристика дипломного проекту, його зміст і об'єм в сторінках, значення його у формуванні професійних здібностей дипломника.

Технічна документація дипломного проекту представлена копією звітної документації (форми 6-зем, 2-зем, 5-зем). Дозволяється зменшення формату звітів у два рази.

Графічна частина представлена кадастровим планом території сільської ради та діаграмою земельних угідь. Кадастровий план виготовляється в масштабі 1:10000 вручну або на комп'ютері відповідно до програм і ілюмінується акварельними фарбами.

Діаграма виготовляється на основі структури земельних угідь і є документом для захисту дипломного проекту.

Література: 2, 5, 6, 9, 15, 17, 24, 25, 35, 37, 38, 48, 59, 60, 62, 69.

Тема 7. Розробка проекту із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку

Дипломник повинен вивчити і систематизувати нормативно-правові документи, які надані для отримання права на земельну ділянку. Зробити математичну обробку матеріалів польових геодезичних робіт, скласти абриси, схеми урівноваження кутів і приростків координат, визначити координати і площу. Зробити робочу схему прив'язки до державної геодезичної мережі. На креслярському папері розбивається координатна сітка, проводиться накладка точок геодезичної основи та наноситься ситуація. На кадастровому плані земельної ділянки наноситься відповідна семантика (умовні позначення, ситуаційний план, опис меж, експлікація за формою 6-зем, штамп, масштаб), вказуються обмеження та наявні земельні сервітути. Державні акти, договори оформляються згідно з діючою інструкцією.

Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки. Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- копії заяв фізичних або клопотання юридичних осіб;
- технічне завдання на складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку;
- матеріали польових геодезичних робіт;
- план земельної ділянки, складений за результатами кадастрової зйомки;
- рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про надання або передачу земельної ділянки у власність або надання в користування, зокрема на умовах оренди;
- акт приймки-передачі межових знаків на зберігання;
- акт перенесення в натуру меж охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон і зон особливого режиму використання земель за їх наявності;

- перелік обмежень прав на земельну ділянку і наявні земельні сервітути.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна характеристика об'єкта;
- земельне законодавство про посвідчення права на земельну ділянку;
- геодезичні роботи та складання плану земельної ділянки;
- юридичне оформлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує місцезнаходження земельної ділянки, значення господарської діяльності суб'єкта земельної ділянки, роль землі в його діяльності, значення землеустрою та кадастру у формуванні земельних відносин, дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Природно-економічна характеристика об'єкта" дається економічна, екологічна характеристика земельної ділянки, юридичний статус її, склад земельних угідь, ґрунти, клімат, рослинність, рельєф, гідрологія, екологія, пануючі вітри тощо.

У розділі "Земельне законодавство щодо посвідчення права на земельну ділянку" дається характеристика земельного законодавства з даного питання. Охарактеризувати статті Конституції України, Земельного Кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Геодезичні роботи та складання плану земельної ділянки" дається характеристика виконання польових робіт, математична обробка польових вимірів складання. викреслювання і оформлення плану, вирахування площі.

У розділі "Юридичне оформлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку" дається характеристика і порядок надання юридичних документів, що посвідчують право на земельну ділянку. Порядок видачі і оформлення державного акту або договору.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки на польових та камеральних роботах.

У висновку дипломник дає характеристику в досягненні мети при розробці дипломного проекту.

Графічна частина проекту складається з таких креслень: ситуаційного плану, де розміщений об'єкт; кадастрового плану земельної ділянки; Державного акту або договору.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за відповідною програмою.

Література: 1, 2, 4, 13, 15, 19, 20, 21, 24, 25, 31, 33, 34, 38, 49, 56, 60, 65, 68.

Тема 8. Розробка проекту землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів

Дипломник повинен вивчити і систематизувати матеріали, які обґрунтовують подальшу реалізацію необхідного обсягу організаційних та інженерно-технічних заходів з раціонального використання та охорони земель населеного пункту. Зробити аналіз генеральної схеми використання земель відповідно до цільового призначення. Обґрунтувати організаційні, правові, фінансові та інші заходи щодо вдосконалення використання структури територій, освоєння земель, поліпшення їх якості.

На схемі використання та впорядкування земель населеного пункту показати межі:

- землекористувачів та землеволодінь;
- охоронні зони;
- зони санітарної охорони;
- санітарно-захисні зони:
- зони особливого режиму використання.

На схемі наноситься відповідна семантика (умовні позначення, експлікація земель за формою 6-зем, штамп, масштаб).

Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- копія генерального плану населеного пункту або окремої його частини;
- матеріали щодо використання земель відповідно до цільового призначення;
- схема використання землі за формами власності, зокрема орендованої;
- заходи організаційні, правові і фінансові щодо вдосконалення структури територій, освоєння земель, поліпшення їх якості, рекультивації, консервації;
- пропозиції про необхідність і обсяги економічного використання та охорони земель;

- заходи для забезпечення режиму використання земель охоронних зон. зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон, зон особливого режиму використання;

- розрахунок відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам внаслідок встановлення цих зон;

- основні напрями природоохоронної діяльності.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна, екологічна характеристика об'єкта;

- земельне законодавство щодо впорядкування земель населених пунктів;

- методика та порядок складання схеми впорядкування території населеного пункту;

- формування землеволодінь та землекористувань у межах населеного пункту;

- складання та погодження заходів щодо забезпечення режиму використання земель різних зон;

- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує природно-кліматичні умови розташування населеного пункту, значення економічного розвитку населеного пункту, екологічний стан. Дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Земельне законодавство щодо впорядкування земель населених пунктів" дається характеристика земельного законодавства з даного питання. Охарактеризувати відповідні статті Земельного Кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Методика та порядок складання схеми впорядкування території населеного пункту" охарактеризувати виконання складання схеми впорядкування земель населеного пункту, використання прогнозних схем використання земель. Проаналізувати генеральний план використання земель.

У розділі "Формування землеволодінь і землекористувань у межах населеного пункту" дається характеристика земельного фонду населеного пункту, розподіл за формами власності і оренди.

У розділі "Складання та погодження заходів щодо забезпечення режиму використання земель різних зон" дати характеристику, обґрунтування, розробки і подальшої реалізації необхідного обсягу організаційних та інженерно-технічних заходів з освоєння, поліпшення якості земель, їх раціонального використання та охорони, захисту від руйнівних процесів.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки на польових та камеральних роботах.

Графічна частина проекту складається з таких креслень:

- копія генерального плану населеного пункту;
- проект формування землекористувань та землеволодінь в межах населеного пункту;
- схема використання земель з зонами особливого режиму використання.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за відповідною програмою.

Література: 1, 2, 3, 4, 12, 14, 17, 20, 22, 24, 25, 33, 35, 38, 41, 50, 58, 63, 68.

Тема 9. Розробка проекту землеустрою щодо забезпечення еколого-економічного обґрунтування угідь та впорядкування сівозмін

Дипломник повинен вивчити і систематизувати матеріали, які забезпечують екологічне, економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь. Розробити проект організації території сівозмін та угідь у межах землеволодіння. Розмістити виробничі будівлі і споруди, визначити типи, види сівозмін з урахуванням спеціалізації сільськогосподарського виробництва, запроектувати сівозміни. Розробити бізнес-план, виходячи з екологічних та економічних умов підприємства, сформувати інженерну та соціальну інфраструктуру. Провести влаштування території сівозмін, скласти план переходу до прийнятої сівозміни та робоче креслення перенесення проекту в натуру запроектованих полів та робочих ділянок. З графічних матеріалів складається картограма агровиробничих груп ґрунтів та крутизни схилів; розробляється проект організації території підприємства; наноситься відповідна семантика (експлікація по полях сівозмін, експлікація земель в межах плану по формі 6-зем, умовні позначення, масштаб). На робочому кресленні наносять геодезичні дані, які необхідні для перенесення проекту в натуру, маршрути, місця постановки межових знаків.

Завершальним етапом дипломного проекту є:

- клопотання про розробку проекту;
- технічне завдання на складання проекту;
- матеріали польових обстежень землекористування або землеволодіння;

- план землекористування, складений за результатами кадастрової зйомки;

- матеріали вирахування площ (контурна експлікація);

- проект формування землеволодінь і землекористувань;

- розміщення виробничих будівель і споруд;

- матеріали по визначенню типів, видів сівозмін з урахуванням спеціалізації сільськогосподарського виробництва;

- матеріали складання схем чергування сільськогосподарських культур у сівозміні;

- проектування полів сівозмін;

- розробка плану переходу до прийнятої сівозміни;

- матеріали для складання робочого креслення перенесення проекту в натуру.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна, екологічна характеристика землекористування та землеволодіння;

- земельне законодавство про організацію території угідь і системи сівозмін;

- підготовчі роботи;

- розробка проекту землеустрою;

- перенесення проекту в натуру;

- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує природно-кліматичні умови розташування землекористування, екологічний та економічний стан розвитку підприємства, рельєф, ґрунти, рослинність, гідрографію. Дає характеристику дипломного проекту.

У розділі "Земельне законодавство про організацію території угідь і системи сівозмін" дається характеристика земельного законодавства з даного питання. Охарактеризувати відповідні статті Земельного кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Підготовчі роботи" дається характеристика формування землеволодінь та землекористувань за формами власності, характеристика земельного фонду.

У розділі "Розробка проекту землеустрою" дається характеристика заходів з еколого-ландшафтного землеустрою; розмішення виробничих будівель і споруд, складання потреби в кормах, зеленого конвеєра, структури посівних площ, вибір типів сівозмін, проектування полів і робочих ділянок, ефективного ведення сільського господарства: раціонального використання та охорони земель,

створення сприятливого екологічного середовища і покращення природних ландшафтів.

У розділі "Перенесення проекту в натуру" дається характеристика способів перенесення та умов їх застосування, підготовка геодезичних даних для перенесення проекту в натуру, вибір маршрутів, місця постановки віх, межових знаків.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки на польових та камеральних роботах.

Графічна частина проекту складається з таких креслень:

- проект формування землеволодінь і землекористувань при різних формах власності;
- картограма агровиробничих груп ґрунтів та крутизни схилів;
- проект організації та впорядкування угідь та сівозмін;
- робоче креслення перенесення проекту в натуру.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за відповідною програмою.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 12, 15, 19, 20, 23, 33, 36, 37, 38, 49, 56, 58, 62, 53, 64.

Тема 10. Розробка проекту із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості)

Дипломник повинен вивчити і систематизувати матеріали щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі. Проаналізувати місцеположення поворотних точок меж земельної ділянки в натурі, існуючої організації території. Визначити способи перенесення проекту в натуру, інструменти, місця встановлення межових знаків. Зробити підготовку геодезичних даних для перенесення проекту в натуру; робоче розбивочне креслення. Виготовити копію з проекту паювання з нанесенням зон обмежень та наявних сервітутів. Скласти абриси перенесення проекту в натуру, акти про перенесення та рішення про видачу державного акту.

На креслярському папері розбити координатну сітку, проводити накладку точок геодезичної основи та нанести ситуацію. На кадастровому плані земельної ділянки наноситься відповідна семантика (умовні позначення, ситуаційний план, експлікація за формою 6-зем, штамп, масштаб), вказуються обмеження та наявні земельні сервітути.

Завершальним етапом дипломного проекту є написання

пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- технічне завдання на виконання робіт;
- геодезичні дані для перенесення проекту в натуру;
- абриси перенесення проекту в натуру;
- схема (проект) поділу земельних часток (паїв);
- кадастровий план (копія);
- акт про перенесення проекту в натуру;
- акт польової прийомки робіт по перенесенню проекту в натуру;
- каталог координат;
- розбивочне креслення;
- рішення про видачу Державного акту;
- креслення зон обмежень;
- матеріали контролю.

Пояснювальна записка повинна включати в себе: вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна характеристика та місце розташування земельної ділянки;
- земельне законодавство про стан вивчення даної теми;
- підготовчі роботи при перенесенні проекту в натуру;
- оформлення документації по перенесенню проекту в натуру;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує природно-кліматичні умови розташування земельної ділянки, рельєф, ґрунти, рослинність, гідрографію. Дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Земельне законодавство" дається характеристика земельного законодавства за даного питання. Охарактеризувати відповідні статті Земельного кодексу України, Законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Підготовчі роботи при перенесенні проекту в натуру" дається характеристика підготовчих камеральних та польових робіт. Обґрунтування вибору способів перенесення проекту в натуру та умов їх застосування, показуються розрахунки по підготовці геодезичних даних для перенесення проекту в натуру. Характеризують вибір маршрутів, місця постановки віх, межових знаків.

У розділі "Оформлення документації по перенесенню проекту в натуру" описують порядок контролю по перенесенню проекту в натуру; порядок складання актів по перенесенню проекту в натуру, здача межових знаків під нагляд на збереження власникам.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки на польових та камеральних роботах.

Графічна частина проекту складається з таких креслень:

- схема (проект) поділу земельних часток (паїв);
- кадастровий план;
- розбивочне креслення перенесення проекту в натуру.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за відповідною програмою.

Література: 1, 2, 3, 4, 12, 15, 20, 22, 33, 36, 38, 50, 60, 62, 63, 65.

Тема 11. Розробка проекту із землеустрою щодо вилучення (викупу і відведення) земель для державних та громадських потреб

Дипломник повинен вивчити і систематизувати матеріали щодо вилучення, викупу і відведення земель для державних та громадських потреб. Проаналізувати правоустановчі документи, вивчити інформацію про суб'єкт та об'єкт власності, скласти схему прив'язок, обчислити площу земельної ділянки, скласти експлікацію земель, указати види обмежень і сервітути, показати дані грошової оцінки земель та інші документи залежно від специфіки і умов відведення земель.

На креслярському папері розбити координатну сітку, провести накладку точок геодезичної основи. При складанні кадастрового плану земельної ділянки наноситься відповідна семантика (умовні позначення, ситуаційний план, експлікація за формою 6-зем, масштаб, штамп), показуються обмеження та наявні земельні сервітути. На проекті показуються межі земельної ділянки, погодження з відповідними інстанціями, експлікація земель за формою 6-зем, масштаб, ситуаційний план, штамп. На робочому кресленні наносять межі земельної ділянки, які відводяться – червоним кольором, кути поворотів та їх значення – синім кольором, місця постановки віх, межових стовпів – червоним кольором. Існуюча організація території викреслюється чорним кольором, обов'язково викреслюються умовні позначення. Державні акти, договори оренди оформляються згідно діючої інструкції. Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- технічне завдання на виконання робіт;
- правоустановчі документи по відведенню земель;

- інформація про суб'єкти та об'єкти власності;
- акт погодження меж земельної ділянки;
- схема прив'язок кутів поворотів точок;
- абрис меж земельної ділянки;
- відомість обчислення площ землекористування;
- експлікація земельної ділянки;
- польові матеріали;
- каталог координат кутів поворотних точок;
- схема зрівнювання теодолітних ходів;
- обмеження і сервітути;
- дані грошової оцінки земель;
- інші документи залежно від специфіки і умов відведення земель.

Пояснювальна записка повинна включати в себе: вступ, висновок та розділи:

- природно-екологічна характеристика об'єкта;
- земельне законодавство про вилучення земельної ділянки;
- підготовчі та геодезичні роботи при вилученні (викупу) земельних ділянок;
- складання проекту вилучення (відведення) земельної ділянки;
- погодження, юридичне оформлення проекту;
- перенесення проекту в натуру;
- виготовлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує значення господарської діяльності суб'єкта, роль землі в його діяльності, значення землеустрою та кадастру у формуванні земельних відносин, дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Природно-екологічна характеристика місця розташування земельної ділянки" дається характеристика економічної, екологічної та природних умов розташування земельної ділянки, складу угідь, ґрунтів, клімат, рослинності, рельєфу, гідрології тощо.

У розділі "Земельне законодавство про вилучення земельної ділянки" дається характеристика земельного законодавства з даного питання. Охарактеризувати статті Конституції України, Земельного Кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Підготовчі та геодезичні роботи при вилученні (викупу) земельних ділянок" дається характеристика підготовчих робіт, виконання польових робіт, математична обробка польових

вимірів, складання плану, вирахування площі.

У розділі "Складання проекту вилучення (відведення) земельної ділянки" дається характеристика порядку складання проекту.

У розділі "Погодження, юридичне оформлення проекту" охарактеризувати порядок погодження та юридичного оформлення проекту по вилученню, викупу земельної ділянки.

У розділі "Перенесення проекту в натуру" дати характеристику способів перенесення проекту в натуру та їх застосування в даному об'єкті, складання розбивочного креслення перенесення проекту в натуру: складання акту збереження межових знаків.

У розділі "Виготовлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку" дається характеристика та методика оформлення правоустановчих документів згідно з існуючими інструкціями.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил безпеки на польових та камеральних роботах.

У висновку дипломник дає характеристику в досягненні мети при розробці дипломного проекту.

Графічна частина проекту складається з таких креслень: копії плану території, на якій розташована ділянка; плану відведення ділянки, проекту вилучення (викупу) земельної ділянки; робочого креслення перенесення проекту в натуру; Державного акту або договору оренди на земельну ділянку.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за відповідною програмою.

Література: 1, 2, 3, 4, 12, 15, 20, 24, 25, 31, 38, 39, 43, 45, 47, 58, 60, 62, 63, 65, 68.

Тема 12. Розробка технічної документації щодо інвентаризації земель

Дипломник повинен вивчити і систематизувати матеріали щодо інвентаризації земель. Проаналізувати інформацію про об'єкти і суб'єкти власності, правоустановчі документи, скласти схему прив'язки до державної геодезичної мережі, зробити математичну обробку польових геодезичних вимірів. На креслярському папері розбити координатну сітку, провести накладку точок геодезичної основи, нанести ситуацію. При складанні кадастрового плану наноситься відповідна семантика (умовні позначення, ситуаційний план, експлікація за формою 6-зем, штамп, масштаб), показуються

обмеження та наявні земельні сервітути.

Провести вирахування площ контурів та скласти контурну експлікацію. На робочому інвентаризаційному плані показати зміни в існуючій ситуації червоним кольором. Оформити схеми прив'язок точок до геодезичної мережі.

Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- технічне завдання на виконання робіт;
- правоустановчі документи;
- інформація про об'єкти власності;
- інформація про суб'єкти власності;
- акти погодження меж земельної ділянки;
- схема прив'язок межових знаків;
- польові журнали та абриси,
- відомість вирахування координат;
- висновки про наявність обмежень;
- дані грошової оцінки земель;
- витяг із Ф-6-зем;
- інші документи залежно від специфіки і умов інвентаризації.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-екологічна характеристика об'єкта інвентаризації;
- земельне законодавство про інвентаризацію земель;
- організація робіт при проведенні інвентаризації земель;
- підготовчі роботи до інвентаризації земель;
- геодезичні та земельно-кадастрові роботи при проведенні інвентаризації земель;
- складання і оформлення матеріалів інвентаризації земель;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує значення господарської діяльності суб'єкта, роль землі в його діяльності, роль інвентаризації земельних ділянок у розвитку земельних відносин, дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Природно-екологічна характеристика розташування земельної ділянки" дається характеристика природних та екологічних умов розташування об'єкта, складу угідь, ґрунтів, клімату, рослинності, рельєфу, гідрології тощо.

У розділі "Земельне законодавство про інвентаризацію земель" дається характеристика земельного законодавства з даного питання.

Охарактеризувати статті Конституції України, Земельного Кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Підготовчі роботи при проведенні інвентаризації земель" вивчається завдання на виконання робіт, уточнюється список землекористувачів, які підлягають інвентаризації, проводиться збір вихідних даних. Аналізують наявні планово-картографічні матеріали, земельно-облікову документацію, проекти планування та забудови, проекти землеустрою, матеріали інвентаризації земель минулих років, дані про склад та чисельність населення (для населених пунктів). Встановлюють відповідність картографічного матеріалу сучасному стану місцевості. Може бути виконаний попередній баланс площ.

У розділі "Геодезичні та земельно-кадастрові роботи при проведенні інвентаризації земель" дипломник повинен дати характеристику проведення обстежень геодезичних пунктів і межових знаків та способи їх встановлення та забезпечення їх збереження. Розглядаються питання, пов'язані із встановленням та погодженням меж населених пунктів та відповідних землекористувань.

У розділі "Складання і оформлення матеріалів інвентаризації земель" дається порядок складання технічного звіту з інвентаризації, в якому розкриваються питання, пов'язані з оформленням текстової частини та графічних матеріалів. Розглядаються питання затвердження землевпорядної документації з інвентаризації.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил безпеки на польових та камеральних роботах.

У висновку автор дає характеристику виконаного завдання при розробці даної дипломної роботи.

Графічна частина складається з:

- збірного кадастрового плану (території населеного пункту, підприємства, господарства, землекористування);
- плану земельної ділянки;
- схеми прив'язок точок до геодезичної мережі або схеми планової основи;
- робочого інвентаризаційного плану.

Література: 1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 20, 33-35, 37, 38, 56, 58, 60, 62, 64, 65, 67.

Тема 13. Розробка проекту із землеустрою, щодо перенесення в натуру земельних часток (паїв)

Дипломник повинен вивчити і систематизувати документацію із землеустрою щодо перенесення в натуру земельних часток (паїв).

Виготовити розбивочне креслення (копію) з схеми або проекту організації земельних часток (паїв). Вибрати та обґрунтувати способи перенесення проекту в натуру. Підготувати геодезичні дані для перенесення проекту в натуру.

На розбивочному кресленні вказати місця встановлення межових знаків, напрямок маршруту перенесення, місця постановки віх, схему-маршрут прив'язки до геодезичної мережі, проміри, кути поворотних точок. Оформити обриси для перенесення проекту в натуру, виготовити акти про перенесення проекту в натуру та польової прийомки робіт. Виготовляється копія кадастрового плану. На кадастровому плані вказуються обмеження та наявні земельні сервітути . Державний акт оформляється згідно з діючою інструкцією.

Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- технічне завдання на виконання робіт;
- геодезичні дані для перенесення проекту в натуру;
- абриси перенесення проекту в натуру;
- схема (проект) поділу земельних часток (паїв);
- кадастровий план (копія);
- акт про перенесенню проекту в натуру;
- акт польової прийомки робіт по перенесенню проекту в натуру;
- каталог координат;
- розбивочне креслення перенесення проекту в натуру;
- копія Державного акту (на 1 особу)
- креслення зон обмежень;
- матеріали контролю.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна та екологічна характеристика об'єкта;
- земельне законодавство про порядок паювання земель;
- камеральні підготовчі роботи при перенесенні проекту в натуру;
- польові роботи при перенесенні проекту в натуру;

- оформлення документації по перенесенню проекту в натуру;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує місцезнаходження земельної ділянки, значення господарської діяльності суб'єкта земельної ділянки, роль землі в його діяльності, дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Природно-економічна, екологічна характеристика об'єкта" дається економічна, екологічна характеристика земляної ділянки, юридичний статус, склад земельних угідь, ґрунти, клімат, рослинність, рельєф, гідрологія, екологія, пануючі вітри тощо.

У розділі "Земельне законодавство" дається характеристика земельного законодавства з даного питання. Охарактеризувати статті Конституції України, Земельного Кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Камеральні підготовчі роботи при перенесенні проекту в натуру" надати характеристику застосування способів перенесення проекту в натуру, порядок складання розбивочного креслення перенесення проекту в натуру, охарактеризувати та дати розрахунки підготовки геодезичних даних для перенесення проекту в натуру. Оформлення та нанесення зон обмежень. Обґрунтувати вибір інструменту для перенесення проекту в натуру.

У розділі "Оформлення документації по перенесенню проекту в натуру" дається характеристика юридичних документів, що посвідчують право на земельну ділянку, після перенесення проекту в натуру.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки на польових та камеральних роботах.

У висновку дипломник дає характеристику в досягненні мети при розробці дипломного проекту.

Графічна частина проекту складається з таких креслень:

- схема (проект) організації земельних часток (паїв);
- кадастровий план земельної частки (паю);
- розбивочне креслення перенесення проекту в натуру.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за відповідною програмою.

Література: 1, 2, 4, 19, 20, 39, 50, 52, 53, 55, 58, 63, 65, 67.

Тема 14. Розробка технічної документації щодо грошової оцінки земель населеного пункту

Дипломник повинен вивчити і систематизувати матеріали та нормативно-правові документи, які надані щодо розрахунку грошової оцінки земель населеного пункту. Розрахувати згідно з існуючими положеннями та інструкціями грошову оцінку земель населеного пункту. Скласти відомості виборки угідь населеного пункту, вивести склад угідь у межах населеного пункту за формою 6-зем. Виготовити картограму агровиробничих груп грунтів, поділити території населеного пункту на економічні зони за функціональним використанням та виготовити креслення. Використовуючи розрахунки грошової оцінки земель, скласти креслення земельно-оціночної структуризації. Також провести визначення функціональних та локальних факторів у межах економіко-планувальних зон. Розрахувати грошову оцінку забудованих територій та земель, що використовуються як сільськогосподарські угіддя. Завершальним етапом виконання дипломної роботи є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломної роботи є:

- технічне завдання на виконання робіт з виготовлення технічної документації з грошової оцінки земель населених пунктів;
- розпорядження райдержадміністрації про створення комісії з грошової оцінки земель,
- склад земель у межах населеного пункту;;
- експлікація земель за контурами;
- дані про грунтовий покрив;
- розрахунок базової вартості 1 м^2;
- розрахунок грошової оцінки забудованих земель;
- розрахунок грошової оцінки земель, що використовуються як сільськогосподарські угіддя;
- рішення відповідного органу про розгляд та погодження матеріалів з грошової оцінки земель населених пунктів;
- висновок відділу архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства про розгляд та погодження результатів грошової оцінки земель;
- рішення райради про затвердження даних з грошової оцінки земель населених пунктів.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- теоретичне обґрунтування теми дипломного проекту у

правовому та теоретичному відношенні;

- загальна характеристика об'єкту грошової оцінки земель населеного пункту;
- земельно-оціночна структуризація населеного пункту;
- розгляд, погодження та затвердження результатів грошової оцінки земель населеного пункту;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує суть сучасних земельних відносин та місце в них грошової оцінки, для чого вона проводиться і де використовуються її результати.

У розділі "Теоретичне обґрунтування теми дипломного проекту у правовому та теоретичному відношенні" автор повинен висвітлити питання законодавчого та методичного забезпечення проведення грошової оцінки земель населених пунктів та визначити загальні поняття про населений пункт.

У розділі "Загальна характеристика об'єкту грошової оцінки земель населеного пункту" описати загальні відомості про населений пункт, ґрунтовий покрив. Дається характеристика природних та економічних умов розташування, склад земель в межах населеного пункту.

У розділі "Земельно-оціночна структуризація населеного пункту" дається характеристика вихідним даним, визначається базова вартість 1 $м^2$. Проводиться виділення оціночних районів та встановлення меж економіко-планувальних зон та визначення коефіцієнта $км^2$. Також проводиться визначення функціональних та локальних факторів у межах економіко-планувальних зон.

У розділі "Грошова оцінка земель населеного пункту" проводиться розрахунок грошової оцінки забудованих територій та земель, що використовуються як сільськогосподарські угіддя.

У розділі "Розгляд, погодження та затвердження результатів грошової оцінки земель населених пунктів" дається характеристика правового оформлення результатів грошової оцінки земель населеного пункту.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки при виконанні польових та камеральних робіт.

У висновку автор дає характеристику виконаної роботи при розробці дипломного проекту.

Графічна частина складається:

1. Функціональне використання території
2. Ґрунтовий покрив території
3. Земельно-оціночна структуризація

Тема 15. Розробка проекту із землеустрою щодо надання земельних ділянок у власність для будівництва і обслуговування жилих будівель і споруд

Дипломник повинен вивчити і систематизувати нормативно-правові документи, які надані щодо отримання права на земельну ділянку. Зробити математичну обробку матеріалів польових геодезичних робіт, скласти абриси, схеми урівноваження кутів, координат і площу. Виготовити робочу схему прив'язки кварталу до державної геодезичної мережі.

На креслярському папері розбивається координатна сітка, проводиться накладка точок геодезичної основи та наноситься ситуація.

На кадастровому плані земельної ділянки наноситься відповідна семантика (умовні позначення, ситуаційний план, опис меж. експлуатація за формою 6-зем, штамп масштабів), вказуються обмеження та наявні земельні сервітути.

Державний акт оформлюється згідно з діючою інструкцією.

Завершальним етапом дипломного проекту є написання пояснювальної записки.

Вихідною інформацією для розробки дипломного проекту є:

- заява громадянина;
- рішення про надання земельної ділянки у власність;
- клопотання про виконання проектних робіт
- схема прив'язки земельних ділянок;
- польові журнали та абриси ;
- схеми теодолітних ходів;
- відомості координат;
- каталог координат;
- акти встановлення меж;
- акт погодження меж з сусідами;
- план земельної ділянки;
- типова схема межового знаку;
- кадастровий план земельної ділянки;
- перелік обмежень прав на земельну ділянку і наявні сервітути.

Пояснювальна записка повинна включати в себе вступ, висновок та розділи:

- природно-економічна характеристика місцезнаходження на земельної ділянки;

- земельне законодавство про приватизацію земельних ділянок;
- геодезичні роботи та складання плану земельної ділянки;
- юридичне оформлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку;
- техніка безпеки.

У вступі дипломник коротко описує місцезнаходження земельної ділянки, значення господарської діяльності суб'єкта земельної ділянки, роль землеустрою та кадастру у формуванні земельних відносин, дає характеристику мети дипломного проекту.

У розділі "Природно-економічна характеристика місцезнаходження земельної ділянки", дається економічна, екологічна характеристика місцезнаходження земельної ділянки, юридичний статус, склад земельних угідь, ґрунти, клімат, рослинність, рельєф, гідрографія, пануючі вітри.

У розділі "Земельне законодавство про посвідчення права на земельну ділянку" дається характеристика земельного законодавства з даного питання. Охарактеризувати статті Конституції України, Земельного Кодексу України, законів України та нормативно-правових актів.

У розділі "Геодезичні роботи та складання плану земельної ділянки" дається характеристика виконання польових робіт, математична обробка польових вимірів, складання викреслювання і оформлення плану, вирахування площі.

У розділі "Юридичне оформлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку" дається характеристика і порядок надання юридичних документів, що посвідчують право на земельну ділянку, порядок видачі і оформлення Державного акту.

У розділі "Техніка безпеки" дається характеристика правил техніки безпеки на польових роботах.

У висновку дипломник дає характеристику в досягненні мети при розробці дипломного проекту.

Графічна частина проекту складається з таких креслень:
- копії плану населеного пункту;
- кадастрового плану земельної ділянки М 1: 500 або 1:1000;
- Державного акту на право власності.

Графічна частина може бути виготовлена вручну або ж на комп'ютері за допомогою відповідної програми.

Література: 1, 2, 4, 7, 10, 15, 18,19, 20, 21, 34, 38-40, 51, 52, 55, 57, 61, 65.

Примітка. *Дана структура змісту проектів є базовою і тому може корегуватися керівниками проектів залежно від особливостей регіону і тематики проектів.*

Рекомендована література

1. Конституція України. Київ, 1996 р.
2. Земельний кодекс України. К., 2001 р.
3. Земельні відносини в Україні: Законодавчі акти і нормативні документи. К., 1998 р.
4. Про землеустрій: Закон України, 2003 р.
5. Про охорону земель: Закон України, 2002 р.
6. Про плату за землю: Закон України, 1997 р.
7. Про землевпорядну експертизу: Закон України, 2004 р.
8. Про іпотеку: Закон України, 2003 р.
9. Про оцінку землі: Закон України, 2003 р.
10. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність Закон України 2003 р.
11. Про оренду землі: Закон України, 2003 р.
12. Концепція сталого розвитку України, 2001 р.
13. Практичний посібник з питань земельної реформи (збірник документів), 1996 р.
14. Про розмежування земель державної та комунальної власності: Указ Президента України, 1999 р.
15. Андрейцев В.І. Правові зсади земельної реформи і приватизації земель в Україні. – К., 1999 р.
16. Балакірський В.Б. та інші. Геодезичні роботи при землеустрої. – Х., 2008.
17. Гнаткович Д.І., Ступень М.Г. Земельний кадастр населених пунктів. – Львів, 1999 р.
18. Голубкін В.М. та інші. Геодезія. – М.1985р.
19. Горлачук В. Розвиток землекористування в Україні. – К., 1999 р.
20. Даниленко А.С., Кулініч В.В. Методичні рекомендації щодо складання планів землекористування. – 2001 р.
21. Дегтярь А.С. и другие. Компьютерная графика в примерах и задачах. Автокад. – К. 1998 р.
22. Добряк Д.С. Концептуальні засади розвитку землеустрою. 2001 р.
23. Дрогунцов С.І. Удосконалення управління природокористуванням в АПК. – К.: Урожай, 1992 р.

24. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного, І.І. Каракаша. – Вид. 2, перероб. і доп. – К.: Істина, 2009. – 600 с.

25. Земельне право України: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В.І. Семчик, П.Ф. Кулінич, М.В. Шульга. – К.: Вид. Дім "Ін Юре", 2008. – 600 с.

26. Земельне право України, журнал з 2006 р.

27. Землевпорядний вісник, журнал з 1996 р.

28. Землеустрій і кадастр, журнал з 2006 р.

29. Інструкція по топографічному зніманню планів в М1:500, М1:1000, М1:2000, М1:5000. – К., 2003 р.

30. Інструкція по дешифруванню аерознімків. М1:10000, М1:5000. – М. 1980.

31. Інвент Град. Руководство пользователя. – К.2002 р.

32. Кочеригін Л.Ю. Фотограмметрія. – НМЦ, 2005 р.

33. Комп'ютерна техніка, комп'ютерні технології. – К., 2004 р.

34. Лавейкін М.І. Реєстрація землі в системі управління земельними ресурсами. – К., 2000 р.

35. Лавейкін М.І. Земельний кадастр та становлення ринку землі в місцях України. – 2000 р.

36. Лавейкін М.І. Землевпорядкування як складова земельної реформи. – Львів, 2000 р.

37. Лавейкін М.І. Реформування земельних відносин в Україні – основна передумова формування сталого землекористування. – 2001 р.

38. Медведчук В.В. Науково-практичний коментар Земельного Кодексу України. – 2004 р.

39. Маслов Щ В. Геодезія. – М.1986 р.

40. Михайленко І.С. та інші. Інженерна графіка. – Л., 2002 р.

41. Методика грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів. – К. 1995 р.

42. Порядок проведення грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів. – К., 2006 р.

43. Методика грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів). – К., 1997 р.

44. Порядок проведення грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів). – К., 2006 р.

45. Методика експертної грошової оцінки земельних ділянок. – К. 2002 р.

46. Порядок проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок. – К., 2006 р.

47. Порядок проведення індексації грошової оцінки земель. – К., 2000 р.

48. Микута О.Я., Ступень В.Я. Кадастр природних ресурсів. – Львів, 2006 р.

49. Мисик Г.А., Куліковський Б.Б. Основи меліорації і ландшафтознавства. – К., 2005 р.

50. Могильний Г. Геодезія. – Донецьк, 2003 р.

51. Нестеренок М.С. та інші. Геодезія. – Мінськ, 2000 р.

52. Методичні вказівки по роботі з електронним тахеометром ELTa-3. – Частина 1,2. – Полтава, 2006 р.

53. Методичні вказівки по роботі з програмним забезпеченням Інвентград. – Полтава, 2003 р.

54. Методичні вказівки по експлуатації світодальномера СТ-5 Блеск . – Полтава, 2000 р.

55. Методичні вказівки по роботі з електронним тахеометром ТАЗМ. – Полтава, 2004 р.

56. Панас Р.М. Ґрунтознавство. Львів, 2006 р.

57. Сидоренко Н.Я. Сільськогосподарська картографія. – К.: НМЦ, 2000 р.

58. Суботський В.П. Топографічне і землевпорядне креслення. Курс лекцій. – К., НМЦ, 1998 р.

59. Ступень М.Г. Оцінка земель. – Львів, 2005 р.

60. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами. – Вінниця, 2006 р.

61. Третяк А.М. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні. – К., 2002 р.

62. Третяк А.М. Земельні ресурси України та їх використання. – К., 2003 р.

63. Третяк А.М. Землевпорядне проектування. – К.: Вища освіта. 2006 р.

64. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою. – К., 2002 р.

65. Третяк А.М., Ліщенюк Т.М. Складання проектів землеустрою при формуванні земельних ділянок на підставі цивільно-правових угод (методичні рекомендації). – 2003 р.

66. Третяк А.М. Земельний кадастр XXI століття. – К., 1999 р.

67. Условные знаки для топографических планов. – М., 1989 р.

68. Шеремет А.П. Земельне право України: Підручник. – Чернівці: ТОВ Видавництво "Наші книги", 2008. – 632 с.

"Затверджую"
Зав. відділення
_____

Термін закінчення проекту
"_____"_____20__ р.

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Великомасштабне топографічне знімання _____, затверджене наказом по технікуму (коледжу) №___ від _____

2. Спеціальність : Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту
   3.1. Технічне завдання на виконання роботи;
   3.2. Викопіровка об'єкта топографічного знімання;
   3.3. Польові журнали;
   3.4. Абриси;
   3.5. Робочі схеми;
   3.6. Відомості урівноваження теодолітних і нівелірних ходів;
   3.7. Інформація про проходження підземних комунікацій;
   3.8. Схеми прив'язки до реперів.

4. Організаційна частина проекту. Опрацювати матеріали польових вимірювань, скласти і оформити топографічний план та написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:
   Вступ
   5.1. Природно-економічна характеристика об'єкта;
   5.2. Підготовчі роботи;
   5.3. Створення знімальної основи;
   5.4. Зйомка ситуації і рельєфу;
   5.5. Камеральні роботи;
   5.6. Техніка безпеки при виконанні геодезичних робіт.
   Висновок.
   Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:
   6.1. Викопіровка із плану землекористування;
   6.2. Топографічний план в масштабі 1:500 або 1:1000;
   6.3. Калька висот і контурів;
   6.4. Картограма геодезичних робіт (схема планшетів).

Дата видачі завдання "____" _____ 20 ___ р.

Керівник проекту _____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "_____" _____ 20___р

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Теодолітне знімання земельної ділянки___
_____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ___ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Технічне завдання на виконання роботи;

3.2. Викопіровка об'єкта знімання;

3.3. Схема планової геодезичної основи;

3.4. Схема прив'язки до державної геодезичної мережі;

3.5. Польові журнали і абриси знімання;

3.6. Відомості і схеми зрівноваження кутів і приростоκ координат;

3.7. Витяг із форми 6-зем ;

3.8. Інформація про природно-економічну характеристику земельної ділянки.

4. Організаційна частина проекту. Опрацювати матеріали польових вимірювань, скласти і оформити план земельної ділянки, визначити загальну площу і площі угідь, скласти експлікацію і написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика об'єкта знімання;

5.2. Створення геодезичної основи теодолітного знімання;

5.3. Знімання контурів;

5.4. Складання і оформлення плану земельної ділянки;

5.5. Обчислення площ;

5.6. Техніка безпеки при виконанні геодезичних робіт.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Викопіровка із плану на об'єкт знімання;

6.2. План-оригінал земельної ділянки;

6.3. Креслення контурів.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 __ р.

Керівник проекту _____

"Затверджую"
Зав. відділення
_____

Термін закінчення проекту
"_____"_____20___р

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Планова прив'язка аерофотознімків _____
_____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ___ від _____

2.Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту

3.1. Технічне завдання на виконання роботи;
3.2. Аерофотознімки на конкретний об'єкт;
3.3. Копія плану на територію аерофотозйомки;
3.4. Проект прив'язки;
3.5. Схема геодезичних пунктів та їх координати;
3.6 Польові журнали;
3.7. Абриси опознаків;
3.8. Матеріали урівноваження теодолітних ходів;
3.9. Акт здачі опознаків на збереження.

4. Організаційна частина проекту: Скласти накидний монтаж на проект прив'язки опознаків, опрацювати матеріали польових вимірювань, визначити координати опознаків та написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика об'єкта;
5.2 . Підготовчі роботи;
5.3 . Розробка проекту прив'язки аерофотознімків;
5.4. Польові геодезичні роботи;
5.5. Камеральні роботи;
5.6. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Копія плану землекористування на об'єкт фотозйомки;
6.2. Накидний монтаж;
6.3. Проект прив'язки опознаків;
6.4. Схема урівноваження кутів і приросток координат.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 __ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую"
Зав. відділення
_____

Термін закінчення проекту
"____" _____ 20__ р.

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Сільськогосподарське дешифрування аерофотознімків _____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) №____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Аерофотознімки та район робіт;

3.2. Копія топографічної карти або плану землекористування на об'єкт дешифрування;

3.3. Викопіровка меж землекористування;

3.4. Відомості про фізико-географічні і економічні показники об'єкта дешифрування;

3.5. Відомості про склад земельних угідь (витяг з форми 6-зем);

3.6. Відомості про склад землевласників і землекористувачів;

3.7. Дані про ширину каналів, доріг, лісосмуг, газопроводів тощо;

3.8. Інформація про перерозподіл земель в межах сільської ради;

3.9. Інформація про розмежування комунальної, колективної власності в межах населених пунктів;

4. Організаційна частина проекту. Підготувати аерофотознімки, провести дешифрування та написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика об'єкта дешифрування;

5.2. Оцінка якості аерофотознімків;

5.3. Вибір і обґрунтування якості дешифрування;

5.4. Підготовка аерофотознімків до дешифрування;

5.5. Сільськогосподарське дешифрування аерофотознімків;

5.6. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:
   6.1. Комплект аерофотознімків на об'єкт;
   6.2. Репродукція накидного монтажу аерофотознімків;
   6.3. Схеми маршрутів.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 ___ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "____"_____200__ р.

_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Облік земель _____ району _____ області станом на _____, затверджене наказом по технікуму (коледжу) №_____ від _____

2.Спеціальність : Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Звіт про наявність та розподіл земель за видами, землекористувачами і власниками (форма 6-зем, 6-зем А, 6-зем В);

3.2. Звіт про землі, що знаходяться у власності (форма 2-зем);

3.3. Звіт про відведення (викуп) земель в районі;

3.4. Звіт про державний контроль за використанням земель (форми 5-зем);

3.5. Довідка про зміни площ сільськогосподарських угідь;

3.6. Черговий план на одне землекористування;

3.7. Карти землекористувань району.

4. Організаційна частина проекту: Скласти звітну документацію за формами 6-зем, 2-зем, 5-зем, оформити черговий план та карту землекористувань, написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1 . Природно-економічний опис району;

5.2. Земельний фонд району, його структура та використання;

5.3 . Облік земель за формою 6 зем;

5.4. Облік земель за формою 2 зем ;

5.5. Охорона земель у районі;

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Черговий план землекористування;

6.2. Карта землекористувань району.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 ____ р.

Керівник проекту _____

"Затверджую"
Зав. відділення
_____

Термін закінчення проекту
"_____"_____200___р.

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Облік земель території _____сільської (селищної) ради_____ району _____області, затверджене наказом по технікуму (коледжу) №___ від _____

2.Спеціальність : Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Звіт про наявність та розподіл земель за видами, землекористувачами і власниками (форма 6-зем, 6-зем А, 6-зем В);

3.2. Звіт про землі, що знаходяться у власності (форма 2-зем);

3.3. Звіт про державний контроль за використанням земель (форми 5-зем);

3.4. План території сільської (селищної) ради.

4. Організаційна частина проекту: Скласти звітну документацію за форму 6-зем, 2-зем, 5-зем та написати пояснювальну записку.

5. розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика території сільської (селищної) ради;

5.2. Характеристика земельного фонду, його структура та використання;

5.3. Облік земель за формою 6-зем;

5.4. Облік земель за формою 2-зем ;

5.5. Охорона земель;

5.6. Обов'язки землевпорядника сільської (селищної) ради.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Кадастровий план території сільської (селищної) ради;

6.2. Діаграма структури земельних угідь.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 __ р.

Керівник проекту _____

"Затверджую"
Зав. відділення
_____

Термін закінчення проекту
"_____"_____200__ р.

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку _____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) №____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту

3.1. Копії заяв або клопотань;

3.2. Технічне завдання на розробку проекту землеустрою;

3.3. Матеріали польових геодезичних вимірювань;

3.4. План земельної ділянки;

3.5. Рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про надання землі;

3.7. Акт приймки передачі межових знаків на зберігання;

3.8. Акт перенесення в натуру меж охоронних зон і зон особливого захисту використання земель;

3.9. Перелік обмежень прав на земельну ділянку і наявні земельні сервітути.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, зробити математичну обробку польових геодезичних робіт, скласти план земельної ділянки, виготовити Державний акт або договір оренди та написати пояснювальну записку.

5 Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика об'єкта;

5.2. Земельне законодавство про посвідчення права на земельну ділянку;

5.3. Геодезичні роботи на складання плану земельної ділянки;

5.4. Юридичне оформлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку;

5.5. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:
   6.1. Ситуаційний план;
   6.2. Кадастровий план земельної ділянки;
   6.3. Державний акт.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20____ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "_____"_____200__ р.
_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту із землеустрою щодо встановлення території населених пунктів _____
_____,
_____
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № _____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Технічне завдання на виконання роботи;

3.2. Копія генерального плану населеного пункту або окремої його частини;

3.3. Матеріали щодо використання земель, відповідно до цільового призначення;

3.4. Схема використання земель за формами власності, зокрема орендованих;

3.5. Заходи організаційні, правові і фінансові щодо вдосконалення структури територій, освоєння земель, поліпшення їх якості;

3.6. Пропозиції про необхідність і обсяги економічного використання та охорони земель;

3.7. Заходи для збереження режиму використання земель охоронних зон, зон особливого режиму використання;

3.8. Основні напрями природоохоронної діяльності.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-кліматичні умови розташування населеного пункту;

5.2. Земельне законодавство щодо впорядкування земель населених пунктів;

5.3. Методика та порядок складання схеми впорядкування території населеного пункту ;

5.4. Формування землеволодінь і землекористувань у

межах населеного пункту:

5.5. Складання та погодження заходів щодо забезпечення режиму використання земель різних зон;

5.6. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Копія генерального плану населеного пункту;

6.2. Проект формування землекористувань та землеволодінь у межах населеного пункту;

6.3. Схема використання земель з зонами особливого режиму використання.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 ____ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "____" _____20__ р.

_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту землеустрою щодо забезпечення екологічного обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь _____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Клопотання про розробку проекту;

3.2. Технічне завдання на виконання робіт;

3.3. Матеріали польових обстежень землекористування або землеволодіння;

3.4. План землекористування, складений за результатами кадастрової зйомки;

3.5. Матеріали вирахування площ (контуральна експлікація);

3.6. Проект формування землеволодінь і землекористувань;

3.7. Розміщення виробничих будівель і споруд;

3.8. Матеріали по визначенню типів, видів сівозмін з урахуванням спеціалізації сільськогосподарського виробництва ;

3.9. Матеріали складання схем чергування сільськогосподарських культур у сівозміні;

3.10. Проектування полів сівозмін;

3.11. Розробка плану переходу до прийнятої сівозміни;

3.12. Матеріали для складання робочого креслення перенесення проекту в натуру.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести розрахунки по бізнес-плану, написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна, екологічна характеристика землекористування та землеволодіння;

5.2. Земельне законодавство про організацію території угідь і систем сівозмін;

5.3. Організація угідь і систем сівозмін:

5.4. Оформлення документації по перенесенню проекту в натуру;

5.5. Перенесення проекту в натуру;

5.6. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Проект формування землеволодінь і землекористувань при різних формах власності;

6.2. Картограма агровиробничих груп ґрунтів та крутизни схилів;

6.3. Проект організації та впорядкування угідь та сівозмін;

6.4. Робоче креслення перенесення проекту в натуру.

Дата видачі завдання "_____" _____ _____ 20 ____ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "_____"_____20__ р.

_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту із землеустрою, щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості)

_____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Клопотання про розробку проекту;

3.1. Технічне завдання на виконання робіт;

3.2. Геодезичні дані для перенесення проекту в натуру;

3.3. Абриси перенесення проекту в натуру;

3.4. Схема (проект) поділу земельних часток (паїв);

3.5. Кадастровий план (копія);

3.6. Акт про перенесення проекту в натуру;

3.7. Акт польової прийомки робіт по перенесенню проекту в натуру ;

3.8. Каталог координат ;

3.9. Розбивочне креслення;

3.10. Рішення про видачу Державного акту;

3.11. Креслення зон обмежень;

3.12. Матеріали контролю.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести математичну обробку польових вимірів, написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика та місце розташування земельної ділянки;

5.2. Земельне законодавство про стан вивчення даної теми;

5.3. Підготовчі роботи при перенесенні проекту в натуру;

5.4. Оформлення документації по перенесенню проекту в натуру;

5.5. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Схема (проект) поділу земельних часток (паїв);

6.2. Кадастровий план;

6.3. Розбивочне креслення перенесення проекту в натуру.

Дата видачі завдання "____" _____ 20 __ р.

Керівник проекту _____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "____"_____20__ р.
_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту із землеустрою щодо відведення земельної ділянки для громадських потреб_____
_____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № _____ від _____

2. Спеціальність : Землевпорядкування
3. Вихідні дані до проекту:
   3.1. Заява або клопотання;
   3.2. Акт вибору земельної ділянки;
   3.3. Матеріали попереднього погодження;
   3.4. Викопіровка із генплану забудови;
   3.5. Схема прив'язки земельної ділянки;
   3.6. Копії польових журналів);
   3.7. Координатна відомість;
   3.8. Каталог координат;
   3.9. Акт встановлення меж.
4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести математичну обробку польових вимірів, написати пояснювальну записку.
5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика місця знаходження земельної ділянки;

5.2. Земельне законодавство про стан вивчення даної теми;

5.3. Земельне законодавство про вилучення (викуп) земельної ділянки;

5.4. Обгрунтування проекту відведення;

5.5. Геодезичні роботи по відведенню земельної ділянки;

5.6. Перенесення проекту в натуру;

5.7. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:
   6.1. Копія генерального плану місця забудови;
   6.2. Кадастровий план земельної ділянки;
   6.3. Проект вилучення земельної ділянки;
   6.4. Державний акт;
   6.5. Креслення перенесення проекту в натуру.

Дата видачі завдання "____" _____ 20 ___ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую"
Зав. відділення
_____

Термін закінчення проекту
"____" _____20__ р.

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка технічної документації щодо інвентаризації земель _____
_____
_____
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Технічне завдання на виконання робіт;
3.2. Правоустановчі документи;
3.3. Інформація про об'єкти власності;
3.4. Інформація про суб'єкти власності;
3.5. Акти погодження меж земельної ділянки;
3.6. Схема прив'язок кутів поворотів точок;
3.7. Абриси меж земельної ділянки ;
3.8. Польові матеріали;
3.9. Відомість вирахування координат;
3.10.Висновки про наявність обмежень;
3.11. Дані грошової оцінки земель;
3.12.Інші документи залежно від специфіки і умов інвентаризації.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести математичну обробку польових вимірів, написати пояснювальну записку.

5. Пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика розташування земельної ділянки;

5.2. Земельне законодавство про інвентаризацію земель;

5.3. Організація робіт при проведенні інвентаризації земель;

5.4. Підготовчі роботи при проведенні інвентаризації земель;

5.5. Геодезичні та земельно-кадастрові роботи при проведенні інвентаризації земель;

5.6. Складання і оформлення матеріалів інвентаризації земель;

5.7. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Збірний кадастровий план (території населеного пункту, підприємства, господарства, землекористування);

6.2. План земельної ділянки;

6.3. Схема прив'язок точок до геодезичної мережі або схема планової основи;

6.4. Робочий інвентаризаційний план.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 ____ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "_____"_____200__ р.
_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту щодо перенесення в натуру земельних часток (паїв)_____
_____
_____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ____ від _____

2. Спеціальність: Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Технічне завдання на виконання робіт:

3.2. Геодезичні дані для перенесення проекту в натуру;

3.3. Абриси перенесення проекту в натуру;

3.4. Схема (проект) поділу земельних часток (паїв);

3.5. Кадастровий план (копія);

3.6. Акт про перенесення проекту в натуру;

3.7. Каталог координат ;

3.8. Розбивочне креслення перенесення проекту в натуру;

3.9. Рішення про видачу Державного акту (на 1 особу);

3.10. Креслення зон обмежень;

3.11. Матеріали контролю.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести математичну обробку польових вимірів, написати пояснювальну записку.

5. Пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна, екологічна характеристика об'єкта;

5.2. Земельне законодавство про порядок перенесення проекту в натуру;

5.3. Камеральні підготовчі роботи при перенесенні проекту в натуру;

5.4. Польові роботи при перенесенні проекту в натуру;

5.5. Оформлення документації по перенесенню проекту в натуру;

5.6. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:
   6.1. Схема (проект) організації земельних часток (паїв);
   6.2. Кадастровий план земельної частки (паю);
   6.3. Розбивочне креслення перенесення проекту в натуру.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20___ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "_____"_____200__ р.

_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка технічної документації щодо грошової оцінки земель населеного пункту _____
_____
_____
_____,
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ____ від _____

2. Спеціальність : Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Технічне завдання на виконання робіт з грошової оцінки земель населених пунктів;

3.2. Розпорядження райдержадміністрації про створення комісії з грошової оцінки земель;

3.3.Склад земель в межах населеного пункту;

3.4. Експлікація земель по контурам;

3.5. Дані про ґрунтовий покрив;

3.6. Розрахунок базової вартості 1 м ^{2};

3.7. Розрахунок грошової оцінки забудованих земель;

3.8. Розрахунок грошової оцінки земель, що використовуються як с.-г. угіддя;

3.9. Рішення відповідного органу про розгляд та погодження матеріалів з грошової оцінки земель населеного пункту;

3.10. Висновок відділу архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства про розгляд та погодження даних з грошової оцінки земель населених пунктів.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести відповідні розрахунки, написати пояснювальну записку.

5. Пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Загальна характеристика об'єкту грошової оцінки земель населеного пункту;

5.2. Теоретичне обґрунтування теми дипломного проектування у правовому та теоретичному відношенні;

5.3. Земельно-оціночна структуризація земель населеного пункту;

5.4. Розгляд, погодження та затвердження результатів грошової оцінки земель населеного пункту;

5.5. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Функціональне використання території;

6.2. Грунтовий покрив території;

6.3. Земельно-оціночна структуризація.

Дата видачі завдання "_____" _____ 20 ____ р.

Керівник проекту_____

"Затверджую" Термін закінчення проекту
Зав. відділення "_____" _____200__ р.

_____

Завдання
для дипломного проектування

1. Тема проекту: Розробка проекту із землеустрою щодо надання земельних ділянок у власність для будівництва і обслуговування жилих будівель і споруд _____
_____
_____
затверджене наказом по технікуму (коледжу) № ____ від _____

2. Спеціальність : Землевпорядкування

3. Вихідні дані до проекту:

3.1. Заява громадянина;
3.2. Довідка про розміри земельної ділянки;
3.3. Рішення ради;
3.4. Клопотання про виконання проектних робіт;
3.5. Схема прив'язки земельних ділянок;
3.6. Абриси;
3.7. Схеми теодолітного ходу;
3.8. Журнали;
3.9. Відомості координат;
3.10. Каталог координат ;
3.11. Акт встановлення меж;
3.12. Акт погодження меж з сусідами;
3.13. План земельної ділянки;
3.14. Типова схема межового знаку;
3.15. Кадастровий план земельної ділянки;
3.16. Перелік обмежень прав на земельну ділянку і наявні сервітути.

4. Організаційна частина проекту. Систематизувати документацію, провести математичну обробку польових вимірів, написати пояснювальну записку.

5. Розрахунково-пояснювальна записка:

Вступ

5.1. Природно-економічна характеристика місця знаходження земельної ділянки;

5.2. Земельне законодавство про приватизацію земельних ділянок;

5.3. Геодезичні роботи та складання плану земельної ділянки;

5.4. Юридичне оформлення документів, що посвідчують право на земельну ділянку;

5.5. Техніка безпеки.

Висновок.

Список використаної літератури.

6. Графічна частина проекту:

6.1. Копія плану населеного пункту;

6.2. Кадастровий план земельної ділянки М 1:500; 1:1000;

6.3. Державний акт на право власності.

Дата видачі завдання "____" _____ 20__ р.

Керівник проекту_____

Форма завдання може мати і наступний вигляд, до якого керівники дипломних проектів самостійно заносять дані та перелік питань, які студент повинен опрацювати та виконати.

(назва міністерства (головуючого навчального закладу))

(назва навчального закладу)

Код та назва спеціальності

"Затверджую"
Заступник директора з
навчальної роботи

"____" _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на дипломне проектування

студент ___ групи _____

1. Тема проекту

Затверджена наказом по технікуму від "___" _____ 20__ р. № ___

2. Строк здачі студентом закінченого проекту _____

3. Вихідні дані:

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічних матеріалів:

6. Рекомендована література:

Дата видачі завдання _____ Завдання отримав _____

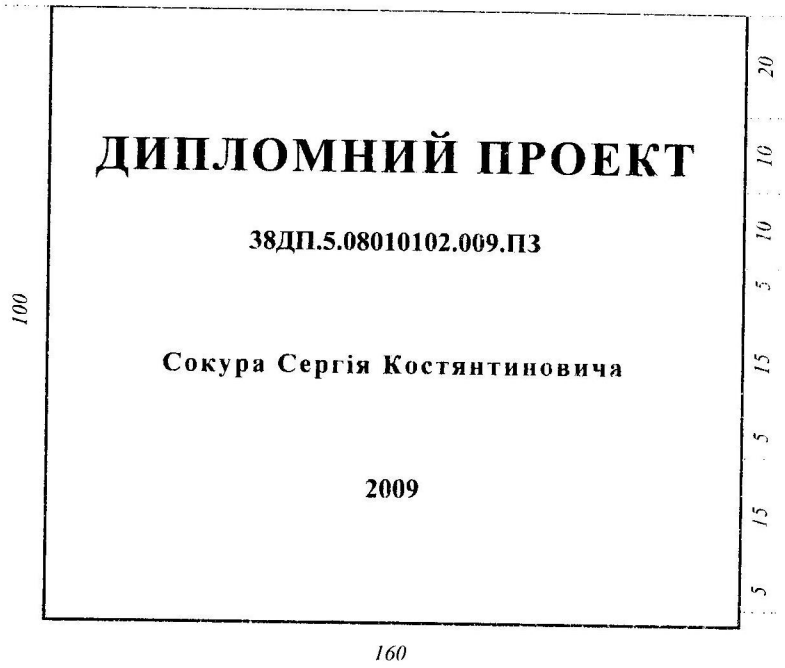
Керівник дипломного проекту _____

Голова циклової комісії _____

Примітка:

- пояснювальна записка повинна бути написана розбірливо з однієї сторони аркуша Ф – А4 (допускаються роздруковані роботи на принтерах);
- обсяг пояснювальної записки _____ аркушів;
- графічні роботи потрібно виконувати тушшю (допускаються роздрукування на плоттері).

ДОДАТКИ
з оформлення текстових і графічних матеріалів дипломного проекту


ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ
38ДП.5.08010102.009.ПЗ
Сокура Сергія Костянтиновича
2009
100
160
20
10
10
5
15
5
15
5

Додаток 2

Відокремлений підрозділ

Національного університету біоресурсів

і природокористування України

"Боярський коледж екології і природних ресурсів"

До захисту допущено:

Заступник директора

з навчальної роботи

В. П. Сидорко

2009.02.20.

Проект організації території фермерського господарства

гр. Рак М.М. в межах Великосевастьянівської сільської ради

Христинівського району Черкаської області

Пояснювальна записка до дипломного проекту

38ДП.5.08010102.009.ПЗ

Дипломник:

В.І. Железнікова

2009.02.20.

Керівник:

Л.Ю. Кочеригін

2009.02.20.

Нормоконтроль:

І.Г. Кіпаренко

2009.02.20.

Рецензент:

О.П. Пюлєнюк

2009.02.20.

2009

Додаток 3

"Затверджую"
Завідуюча відділенням
"Землевпорядкування"
_____ Сидорко Н.Я
"___" _____2009 р.

ГРАФІК

виконання дипломного проекту

на тему: Проект організації території фермерського господарства гр. Рак М.М. в межах Великосевастьянівської сільської ради, Христинівського району Черкаської області.

студентки 4 курсу групи ЗВ-41 відділення "Землевпорядкування"
Железнікової Вікторії Ігорівни
(прізвище, ім'я, по-батькові)

№ з/п	*Зміст роботи*	*Термін виконання*	*Відмітка про виконання*	*Підпис*
1	*Отримання завдання. Вивчення рекомендованої літератури. Систематизація матеріалів для дипломного проекту*	*14.05.09*	*Виконано*	
2	*Написання розділів пояснювальної записки дипломного проекту:* *Вступ* *Характеристика об'єкту* *Загальні відомості про господарство*	 *16.05.09* *19.05.09* *20.05.09*	*Виконано*	
3	*Розробка варіантів проектного рішення і викреслення проектного плану*	*21.05.09*	*Виконано*	
4	*Організації території та оформлення проектного плану*	*22-23.05.09*	Виконано	
5	*Викреслення робочого креслення перенесення проекту в натуру*	*26-30.05.09*	*Виконано*	
6	*Написання економічної частини проекту*	*02-05.05.09*	*Виконано*	
7	*Розробка питань з охорони природи та праці*	*06.06.09*	*Виконано*	
8	*Написання висновків і пропозицій та списку використаної літератури*	*09-12.06.09*	*Виконано*	

9	Здача проекту керівнику. Виправлення зауважень	13.06.09	Виконано	
10	Здача роботи на рецензування	16.06.09	Виконано	
11	Написання доповіді та її погодження з керівником дипломного проекту	17-18.06.09	Виконано	
12	Пробний захист дипломного проекту	19.06.09	Виконано	

Керівник: _____ *Л.Ю. Кочергін*

Дипломник: _____ *В.І. Железнікова*

Додаток 4

ЗМІСТ

Завдання на дипломне проектування..... 2
Графік виконання дипломного проекту..... 3
Вступ..... 6
1. Законодавство про фермерське господарство..... 11
2. Загальні відомості про господарство..... 15
2.1. Відомості про господарство..... 15
2.2. Особливості об'єкт..... 15
2.3. Умови відведення земель та характеристика ділянки.16
2.4. Обґрунтування вибраного варіанта відведення земельної ділянки..... 17
2.5. Погодження та затвердження проекту відведення земельної ділянки 17
2.6. Природно-кліматичні умови і ґрунти..... 18

Дипломник	*Железнікова*			*36ДП.5.08010102.018.ПЗ*		
Керівник	*Кочеригін Л.*			*Проект організації території фермерського господарства гр. Рак М.М. в межах Великосевастьянівської сільської ради, Христинівського району, Черкаської області*	*Стадія*	
					ПЗ	*4*	*75*
Н.Контроль	*Кіпаренко І.Г.*				*ВП НУБіП України "БКЕ і ПР"*	
Рецензент	*Підліснюк О.*					

3. Фермерське господарювання..... 20
3.1. Створення фермерського господарства..... 20
3.2. Надання (передача) земельних ділянок для ведення фермерського господарства..... 27
3.3. Державна реєстрація фермерських господарства 36
3.4. Діяльність фермерських господарств.....38
4. Організація території фермерського господарства....43
4.1. Право фермерського господарства на забудову території..... 43
4.2. Організація території ріллі..... 43
4.3. Впорядкування території ріллі з урахуванням подальшої приватизації земель.....48
5. Приватизація земель фермерського господарства.....51
5.1. Приватизація земельних ділянок членами фермерського господарства..... 51
5.2. Порядок одержання у власність земельні ділянки для фермерського господарства..... 53
5.3. Викуп земельних ділянок понад норму, яка приватизується безкоштовно для ведення фермерського господарства..... 56
6. Перенесення проекту в натуру.....58
7. Охорона праці та природи.....60
7.1. Охорона праці робітників.....60
7.2.Охорока природи.....61
Висновок і пропозиції.....63
Список використаної літератури.....66

Додаток 5

ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ ТЕКСТУ ДОКУМЕНТУ

2. ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ

2.1. Виготовлення планово-картографічної основи

План починають складати із побудови сітки координат квадратів за допомогою лінійки Дробишева. Розміщають план так, щоб він розташувався посередині.

Для цього розраховують розташування точок плану за формулою:

$$Xc = \frac{Y\,\text{min} - Y\text{сітки}}{L},$$

$$Yc = \frac{X\,\text{min} - X\text{сітки}}{L},$$

де Y мін – найменша координата:
Y сітки – 0;
X мін - найменша координата;
X сітки – 0;
L – кількість

2.2. Визначення площ

2.2.1. Визначення площ по секціях

.....

.....

.....

.....

Дипломник	*Железнікова*			*36.ТП.5.080101О2.018.ПЗ*	Аркуш
					7
Керівник	*Кочеригін*				

ШТАМПИ ДО ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ

Варіант штампу 1:

17	23	15	10	120			
				36.ДП.5.08010102.018.ГЧ			
Дипломник	Железнікова В						
Керівник	Кочергін Л.			Місцезнаходження	15	17	18
Н.Контр	Кипаренко І.Г.			Тема дипломного проекту без місцезнаходження	Стадія	Аркуш	Аркушів
Рецензент	Підліснюк О.				ГЧ	1	3
				Назва графічного креслення	ВП НУБіП України "БКЕіПР"		

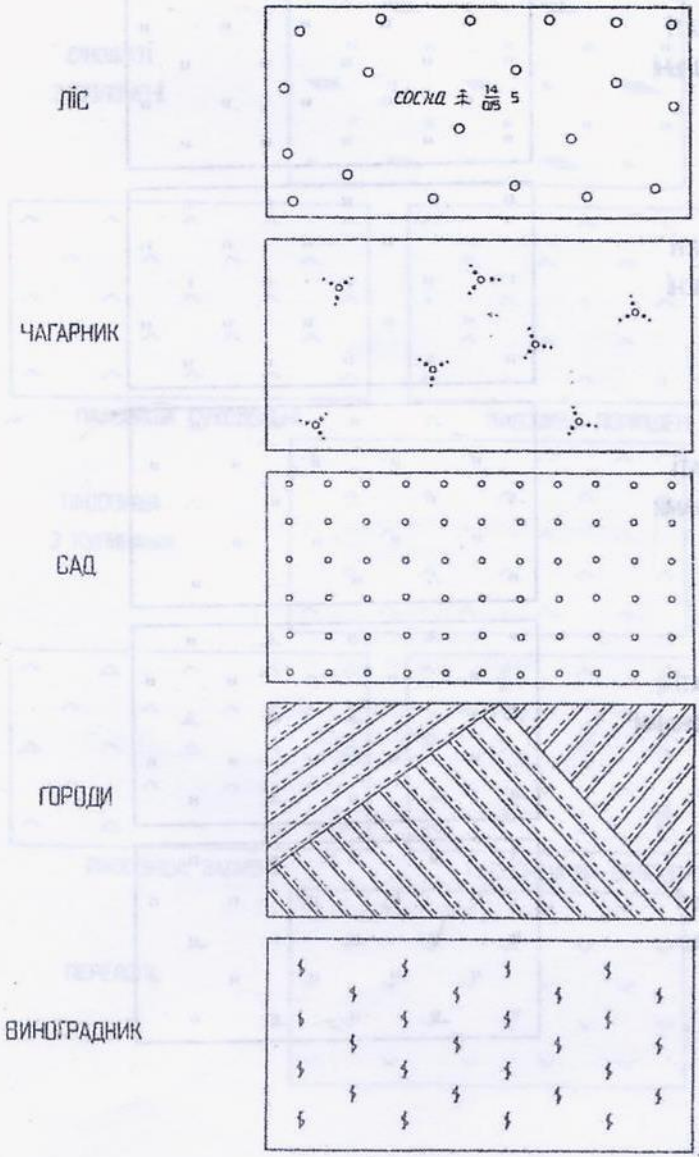
Варіант штампу 2

17	23	15	10	120			
				36.ДП.5.08010102.018.ПЗ			
Дипломник	Железнікова В						
Керівник	Кочергін Л.			Повна тема дипломного проекту	Стадія	Маса	Масштаб
					15	17	18
Н.Контр	Кипаренко І.Г.						
Рецензент	Підліснюк О.				Лист	Листів	
				Назва графічного креслення	ВП НУБіП України "БКЕіПР"		

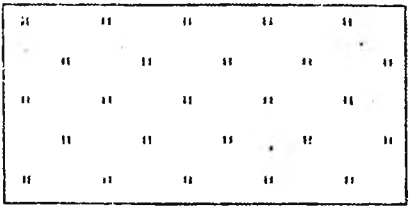
17	23	15	10	120			
			5	36ДП.5.08010102.018.ПЗ			
Дипломник	Железнікова В.		5				
			5	70	15	17	18
Керівник	Кочергін Л.		5	Проект організації території фермерського господарства гр. Рак М.М. у межах Великосевастьянівської сільської ради, Христинівського району, Черкаської області	Стадія	Аркуш	Аркушів
			5		ПЗ	4	65
Н.Контроль	Кіпаренко І.Г.		5		ВП НУБіП України "БКЕ і ПР"		
			5				
Рецензент	Підліснюк О.		5				

Штамп для пояснювальної записки:

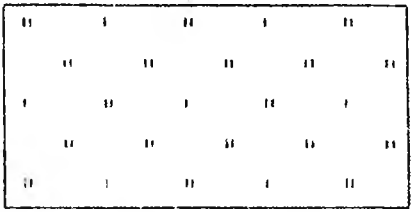
17	23	15	10	105	15
Дипломник	Железнікова В.		5	36ДП.5.08010102.018.ПЗ	Аркуш
			5		7
Керівник	Кочергін Л.Ю		5		


ЛІС
сосна 14/05 5
ЧАГАРНИК
САД
ГОРОДИ
ВИНОГРАДНИК

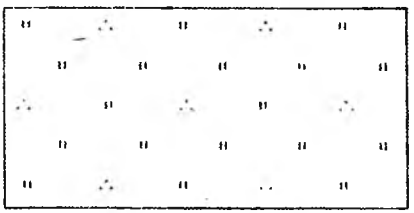
СІНОЖАТІ
СУХОДОЛЬНІ



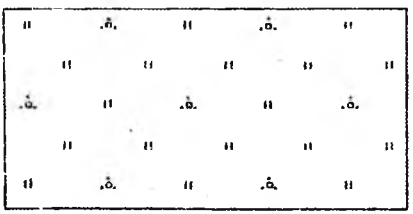
СІНОЖАТІ
ПОЛІПШЕНІ



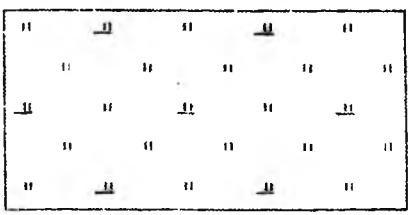
СІНОЖАТІ
З КУПИНАМИ



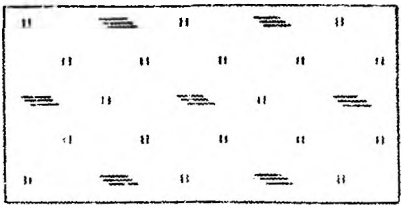
СІНОЖАТІ
З ЧАГАРНИКАМИ

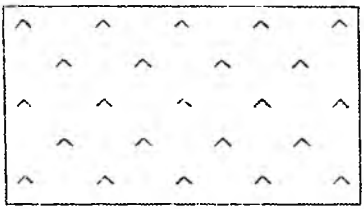


СІНОЖАТІ
ЗАЛИВНІ

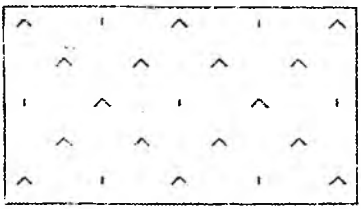


СІНОЖАТІ ЗАБОЛОЧЕНІ



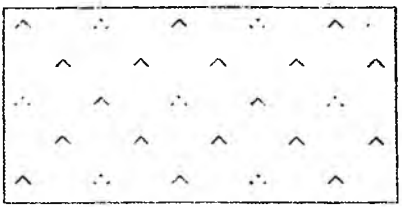


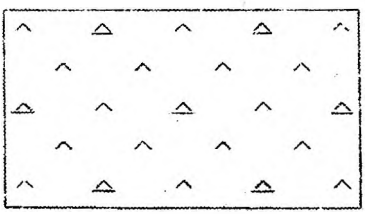
ПАСОВИЩА СУХОДОЛЬНІ



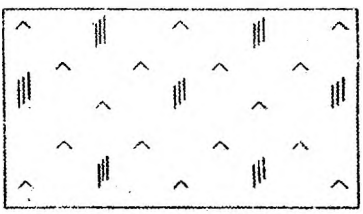
ПАСОВИЩА ПОЛІПШЕНІ

ПАСОВИЩА З КУПИНАМИ



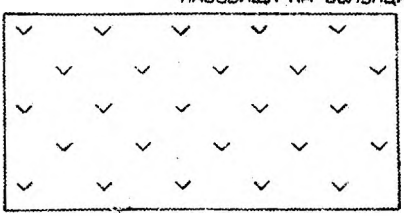


ПАСОВИЩА ЗАЛИВНІ



ПАСОВИЩА НА СОЛОНЦЯХ

ПЕРЕЛОГИ



Підписано до друку 07.05.2010 р.
Умов. друк. арк. 3,7
Наклад 600 прим. Зам. № 248

Редакційно-видавничий відділ
Наукметодцентру
Міністерства аграрної політики України
Технікумівська, 1, смт Немішаєве
Бородянського Київської
тел. 8-04477-41-2-69

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 2435

Фірма"Інтас"2010р.Зам.№43-600х92